

Gümrük ve Ticaret Bakanlığından:

TASFİYE YÖNETMELİĞİ
(25.06.2013 T. 28688 R.G.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; gümrük idarelerince işletilmekte olan geçici depolama yeri, antrepo ve ambarlara eşya alınması, muhafazası, teslimi ile tasfiyelik hale gelmiş eşyanın tasfiyesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 27/10/2009 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alıcı: Tasfiyelik eşyayı alan kişiyi,

b) Ambar: Yolcu beraberi, kaçak, tasfiyelik ve perakendelik eşyanın konulduğu açık, yarı açık ve kapalı yerleri,

c) Ambar memuru: Tasfiye işletme müdürlüğü denetiminde eşya konulan ambarlar ve diğer yerlerde görev yapan kefalet tabi memurları,

ç) Antrepo: Gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın konulması amacıyla kurulan ve kuruluşunda aranılacak koşul ve nitelikleri Gümrük Yönetmeliğinde belirlenen yerleri,

d) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,

e) Bekletilmeyecek eşya: Çabuk bozulma, telef olma, ekonomik değerini kaybetme riski bulunan eşya ile saklanması masraflı, külfetli veya tehlikeli olan eşyayı,

f) Bölge müdürlüğü: Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğünü,

g) Döner sermaye: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesini,

ğ) Eşya: Her türlü madde, ürün ve değerler ile taşıtları,

h) Eşya sahibi: Eşyanın sahibi veya adına yetkili kılınan kişi veya kişileri,

ı) Geçici depolama yeri: Geçici depolanan eşyanın her türlü dış etken ve müdahalelerden korunmasını sağlayacak şekilde yapılmış ve taşıtların durduğu, yanaştığı ve indiği yerlerdeki ambar, depo, ardiye veya hangar gibi yerleri,

i) Genel Müdürlük: Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,

j) Gümrüklenmiş değer: 1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşmaya göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile ithalat vergileri toplamını, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile ihracat vergileri toplamını,

k) Gümrük idaresi: Gümrük mevzuatında belirtilen işlemlerin kısmen veya tamamen yerine getirildiği merkez veya taşra teşkilatındaki hiyerarşik yönetim birimlerinin tamamını,

l) Hizmet Tarifesi: Gümrük idareleri bünyesinde faaliyet gösteren yerlerdeki her türlü depolama, tahmil, tahliye, terminal, ardiye, yükleme, elleçleme, tartım ve benzeri hizmetlerin gümrük idarelerince yerine getirilmesi halinde ilgililerden alınacak ücretlere ait tarifeyi,

m) İhale bedeli: Eşyanın ihalede bulunduğu bedeli,

n) İhaleye esas bedel: Eşyanın satışa sunulduğu bedeli,

o) İstekli: İhaleye katılan gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,

ö) İşletmeci: Gümrük ve kaçakçılık mevzuatına göre eşya konulan geçici depolama yeri, antrepo ve diğer yerlerin işleticilerini,

p) İşletme müdürlüğü: Tasfiye İşletme Müdürlükleri ve Perakende Satış İşletme Müdürlüklerini,

r) İthalatı yasak veya kısıtlamaya tabi eşya: Yürürlükteki ticaret politikası önlemleri ile konulmuş kayıt ve şartlar uyarınca serbest dolaşıma girişi mümkün olmayan veya serbest dolaşıma girişi kayıt ve şarta tabi olan eşyayı,

s) Mağaza: Eşyanın perakende satışını yapmak üzere kurulan ve işletilen yerleri,

ş) Satış bedeli: İhale yoluyla satılan eşyanın ihale bedelinden, diğer yollarla yapılan tasfiyede ise tasfiye idaresince elde edilen bedelden, eşyanın yurtiçinde satışı veya tasfiyesi nedeniyle yürürlükteki mevzuat uyarınca ayrılması gereken vergiler ve mali yüklerin ayrılmasından sonra kalan tutarı,

t) Tespit ve tahakkuk belgesi: Tasfiyelik hale geldiği tespit edilen eşya için gümrük idaresince düzenlenen belgeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici Depolama Yerleri, Antrepolar ve Ambarlar

Geçici depolama yerine eşya alınması

MADDE 4 – (1) Eşyanın geçici depolama yerine alınması 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Eşya, işletme müdürlüklerine ait geçici depolama yerlerine, dış görünüşleri, kap adetleri ve ambalajları itibarıyla teslim alınır.

Geçici depolama yerinden eşya çıkarılması

MADDE 5 – (1) Gümrük işlemlerinin tamamlandığına veya çıkışına izin verildiğine ilişkin belgenin bir örneğinin alınmasını müteakip teslim alındığı şekliyle eşyanın çıkışı sağlanır.

(2) Gümrük veya işletme müdürlüğü memurlarınca imzalanan çıkış kontrol fişi, eşyayı teslim alan kişiye imzalatıldıktan sonra fişin bir nüshası eşyayı teslim alana verilir, bir nüshası dosyasında saklanır.

(3) Geçici depolama yerine boşaltılan ihraç eşyasının çıkışında da bu madde hükümleri uygulanır.

Stok kayıtları

MADDE 6 – (1) Geçici depolama yerlerine alınan ve buradan çıkan eşya, “Geçici Depolama Yeri Eşya Defteri”ne kaydedilir. İhraç eşyasının geçici depolama yerlerine konulması halinde eşyanın statüsü kısmına “İHRACAT” ifadesi düşülür. Bu defterde;

a) Giriş sıra numarası, tarihi,

b) Özet beyan veya özet beyan aranmadığı hallerde ilgili belgenin tescil numarası veya transit beyannamesi ya da yerine geçen belgelerin tescil numarası,

c) Taşıt aracının adı, cinsi, sefer, vagon veya plaka numarası, acentası, kaptanı, sahibi veya sürücüsü,

ç) Kapların sayısı, cinsi, markası, numarası; araçlarda, modeli, seri numarası, şase numarası,

d) Eşyanın cinsi, brüt ağırlığı, ağırlık birimi,

e) Çıkış sıra numarası, tarihi,

f) Eşya sahibi,

g) Bulunduğu yer ve bölüm,

ğ) Eşyanın geçici depolama yerinden çıkışını sağlayan belgenin tarih ve sayısı, gibi bilgiler yer alır.

(2) Eşyanın geçici çıkarılmasına ve ortak depolanmasına dair bilgiler de stok kayıtlarında gösterilir.

Antrepoya eşya alınması ve çıkarılması

MADDE 7 – (1) Eşyanın antrepoya alınması Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Gümrük ve işletme müdürlüğü memurları, antrepo beyannamesi ve eki belgelerle karşılaştırarak eşyayı antrepoya alır, antrepo giriş işlemlerini onaylar.

(2) Gümrük işlemlerinin tamamlandığına veya çıkışına izin verildiğine ilişkin belgenin bir örneğinin alınmasını müteakip eşyanın çıkışı sağlanır.

Yolcu beraberli eşya ambarına eşya alınması ve çıkarılması

MADDE 8 – (1) Gümrük idaresinin resmi mührünü taşıyan alındı makbuzuna istinaden elektronik ortamda tutulan kayıta yolcunun adı ve soyadı ile kendisine verilen alındı makbuzunun numarası, teslim alınan eşyanın her birinin adeti, markası, ağırlığı, modeli, seri numarası, IMEI numarası, tipi, hasar durumu, kutudaki eşya adedi gibi tüm ayırt edici özellikleri belirtilerek eşya ambara alınır veya ambardan çıkışı yapılır.

Özellikli eşyaya ilişkin işlemler

MADDE 9 – (1) Hizmete ilişkin ücreti karşılamayacak değerdeki eşya ile bekletilmeyecek ve çabuk bozulacak eşya, Hizmet Tarifesi uyarınca eşya sahibi, temsilcisi veya nakliyecisinden depozito alınması ve bu kişilerce taahhütname verilmesinden sonra geçici depolama yeri veya antrepoya alınır. Bu şekilde teslim alınan eşya, bu yerlerde bozulan veya bozulmakta olan eşya ile kapları dağılan, delinen ve kırılan eşya, sorumlu memur tarafından derhal ilgili idareye bildirilir.

(2) Birinci fıkrada sayılan eşyanın yolcu beraberli eşya ambarına alınması halinde depozito ve taahhütname aranmaz.

(3) Tahlil veya ölçüm yapılması gibi nedenlerle geçici olarak bu yerlerden tamamı çıkacak eşyanın Hizmet Tarifesine göre belirlenen ücretleri alındıktan sonra çıkışına izin verilir. Bu eşyanın tekrar getirilmemesi halinde gümrük müdürlüğünden araştırılarak işlemlerinin tamamlandığı anlaşılanlar ilgili deftere kaydedilerek stoklardan düşümü yapılır.

Kaçak eşyanın ambara alınması

MADDE 10 – (1) 5607 sayılı Kanun kapsamında kaçak zannıyla el konulan eşya veya alıkonulan araç, teslim eden birimin yazısı ve eki tutanaktaki bilgilerle karşılaştırılarak "Kaçak Eşya Teslim Tutanağı" veya "Araç Tespit ve Teslim Tesellüm Tutanağı" düzenlenerek teslim alınır. Teslim alınan eşya veya aracın teslim belgeleri, teslim alınmaya dair ilgili birimin talep yazısı ve eki belgelerin örneği ile birlikte ilgili gümrük müdürlüğüne gönderilir.

(2) Kaçak eşya teslim tutanağında eşyanın her birinin adedi, markası, modeli, tipi, seri numarası, IMEI numarası, ağırlığı, hasar durumu, kutudaki eşya adedi gibi tüm ayırt edici özellikleri belirtilir. Tutanak, eşyayı teslim alan memur ile eşyayı teslim eden görevli ve varsa eşya sahibi tarafından imzalanır, birer nüshası imzalayanlara verilir, aslı dosyasında saklanır.

(3) Kaçak zannı ile yakalanan eşyaya ilişkin tutanaktaki bilgiler ile kaçak eşya ambarına getirilen eşya arasında farklılık olması durumunda, teslim tutanağına buna ilişkin şerh düşülerek teslim alınır. Bu durum, eşyayı getiren görevlinin kurumuna ve ilgili gümrük müdürlüğüne ayrıca yazı ile bildirilir. Kaçak eşya teslim tutanağının eşyayı getiren görevli tarafından imzalanmaması halinde eşya teslim alınmaz.

(4) Kaçak eşya ambarına alınan eşya, teslim tutanağındaki bilgilere uygun olarak ilgili deftere kaydedilir. Her yılbaşından itibaren birden başlayarak her kaçak olayına bir giriş sıra numarası verilir ve o olaya ait eşya, kalemler itibarıyla aynı giriş numarasına alt sıra numarası verilmek suretiyle kaydedilir.

(5) Bir olaya ait kaçak zannı ile elkonulan eşya veya alıkonulan araç başka olaylara ait eşya veya araçla karışmayacak ve birbirine zarar vermeyecek şekilde, üzerlerine defter sıra numaraları ve eşya sahiplerinin adı ve soyadı yazılı etiketler konulmak suretiyle muhafaza edilir.

(6) Kaçak eşya ambarına sadece 5607 sayılı Kanun kapsamında kaçak zannı ile elkonulan eşya ile alıkonulan araç teslim alınır. Ancak, ambarda yeterli alan olması ve bölge müdürlüğüne uygun bulunması halinde diğer eşya da alınabilir.

(7) Kaçak zannı ile elkonulan eşya veya alıkonulan araç, kaçak eşya ambarlarına, yoksa sırasıyla genel antrepo, geçici depolama yeri veya gümrük idaresince uygun bulunan yerlere konulur.

Özellikli kaçak eşyanın teslim edileceği yerler

MADDE 11 – (1) Muhafazası özel tesis ve tertibatı gerektiren veya gümrük idaresinin depolama kapasitesini aşan eşya, özelliklerine göre elkoyan birimlerce doğrudan ilgili idarelere, bunun mümkün olmaması halinde büyükşehirler dahil ilçelerde kaymakam, illerde valinin uygun göreceği yerlere eşyanın miktarı, cinsi, markası, tipi, modeli, seri numarası gibi ayırt edici özelliklerini gösterir teslim tutanağı düzenlenerek ve eşyayı bulunduğu halde gösteren fotoğrafı eklenerek teslim edilir. Teslim tutanağının bir örneği ilgili gümrük idaresine gönderilir.

Kaçak eşya ambarında yapılacak işlemler

MADDE 12 – (1) 5607 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen eşya ambara alındığında, soruşturma aşamasında hakim, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından tasfiye kararı alınmasını teminen durum ilgili gümrük müdürlüğüne

bildirilir. Alınan mahkeme kararları, müdahil idareler tarafından derhal işletme müdürlüğüne gönderilir.

(2) Kaçak eşya ambarına alınan eşya ile ilgili elkoyma tarihi, varsa dava dosya numarası, mahkemesinden tasfiye kararı alınıp alınmadığı ilgili gümrük müdürlüğünden araştırılır. İşletme müdürlüklerince muhafaza edilen kaçak eşya naklinde kullanılan taşıtların ambara alınış tarihinden itibaren otuz günü takip eden on gün içerisinde işletme müdürlüğünce gümrük müdürlüğünden tespit ve tahakkuk belgesinin düzenlenerek gönderilmesi talep edilir. Diğer eşya için ise ambara alınış tarihinden itibaren altı ay içerisinde herhangi bir kararın ve tespit ve tahakkuk belgesinin gelmemesi halinde, yukarıdaki işlemler yapılır.

(3) Numune alınması, bilirkişi incelemesi ve benzeri nedenlerle kaçak eşya ambarlarından geçici çıkarılacak eşya için gümrük veya işletme müdürlüğü memurlarınca tutanak düzenlenir. Durum, ilgili defterin açıklama bölümüne kaydedilir. Ayrıca, adli makamlar tarafından yapılan keşiflere ilişkin düzenlenen tutanağın bir örneği gümrük idaresince alınır ve bir örneği davaya müdahil gümrük müdürlüğüne gönderilerek dosyasında saklanır.

Hasarlı eşya

MADDE 13 – (1) Kaçak eşya ambarına getirilen hasarlı eşyanın durumu, kaçak eşya teslim tutanağı ile ilgili deftere ayrıntılı olarak yazılır ve diğer eşyaya zarar vermeyecek şekilde muhafaza edilir.

(2) Eşya ambara alındıktan sonra hasara uğrarsa, eşyanın durumu tutanakla tespit edilir ve durum gümrük veya işletme müdürlüğüne bildirilir. Ambarda hasarlı hale gelen eşya, diğer eşyaya zarar vermeyecek şekilde muhafaza edilir. İlgili idarece yapılacak inceleme sonucunda eşyanın hasara uğramasında kasıt, kusur veya ihmali olduğu anlaşılan görevliler hakkında gerekli yasal işlemler yapılır.

Kaçak eşyanın ambardan çıkarılması

MADDE 14 – (1) Mahkemece iadesine karar verilen elkonulan eşya veya alıkonulan taşıt, müdahil idarenin bildirimi üzerine eşya sahibi veya temsilcisine teslim edilerek ilgili defterde çıkış kaydı yapılır.

(2) Elkonulan eşyanın mahkemesince sahibine iadesine karar verilmesi halinde, gümrük müdürlüğünce eşyanın otuz gün içerisinde teslim alınması için ilgisine tebligat yapılır. Bu süre içerisinde teslim alınmayan eşyanın 4458 sayılı Kanunun 177 nci maddesi uyarınca tasfiyesinin yapılması için işletme müdürlüğüne bilgi verilir.

(3) Mahkemece müsadereyi yönünde karar verilen eşya, tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenmesini müteakip teslim tesellüm belgesiyle tasfiye ambarına teslim edilerek ilgili deftere kaydedilir.

(4) İkinci ve üçüncü fıkrada belirtilen eşya idare amirince uygun bulunması halinde bulunduğu yerde tasfiye edilebilir. İmhalık hale gelenler ise tasfiye ambarına alınmadan imha edilir.

(5) 5607 sayılı Kanun uyarınca tasfiyeye tabi tutulup satılan eşya alıcısına teslim edilerek ilgili deftere çıkış kaydı yapılır.

Tasfiye ambarına eşya alınması ve yapılacak işlemler

MADDE 15 – (1) Tasfiyelik hale gelen eşya, tespit ve tahakkuk belgeleri beraberinde, teslim tesellüm belgesi düzenlenerek tasfiye ambarına alınır. Belgede eşyanın, adedi, markası, ağırlığı, modeli, seri numarası, IMEI numarası, tipi, hasar durumu, kutudaki adedi gibi tüm ayırt edici özellikleri yer alır. Hasarlı eşyanın durumu belge ve defterde ayrıca belirtilir.

(2) Teslim alınan eşya, teslim tesellüm belgesinde yer alan bilgilere göre ilgili deftere kaydedilir.

(3) Parlayıcı, patlayıcı, yanıcı ve yanmayı artırıcı eşya, korunmaları özel düzenek ve yapı gerektiren eşya, bir arada bulundukları eşya için tehlike ve zarar doğurabilecek eşya ile imhalık eşya, tasfiye ambarına alınmadan, bulunduğu yerde veya buna uygun yapılmış yerlere alınarak tasfiye edilir.

Tasfiye ambarından eşya çıkarılması

MADDE 16 – (1) Bu yerlerden eşya çıkarılması halinde, çıkış belgesi düzenlenerek ilgili deftere kaydedilir ve eşyanın stoklardan düşümü yapılır.

(2) Tahlil, ölçüm gibi sebeplerle ambardan çıkarılan eşya için de çıkış belgesi düzenlenerek, defterin açıklama kısmına "geçici çıkış" ibaresi yazılır ve eşyanın takibi yapılır.

Perakende ambarı ve satış mağazasına eşya alınması ve eşya çıkarılması

MADDE 17 – (1) Perakende satılmasına karar verilen eşya, perakende ambarı veya doğrudan satış mağazası cep ambarına alınarak ilgili deftere kaydedilir.

(2) Perakende ambarından satış mağazasına eşya gönderilmesinde çıkış belgesi düzenlenir ve ilgili defterin açıklama kısmına yazılarak stoklardan düşümü yapılır.

(3) Yapılan satışlar için fatura düzenlenerek eşyanın stoklardan düşümü yapılır.

Araçlara ilişkin işlemler

MADDE 18 – (1) Araçlar, geçici bırakma, kaçak, tasfiyelik gibi kapsamına göre ayrı ambarlara alınır ve ilgili defterine kaydedilir. Ambarlara alınan araçlar için tespit ve teslim tesellüm tutanağı düzenlenerek belgenin bir örneği araç içerisinde veya üzerinde görünür bir yere konulur.

(2) 4458 sayılı Kanun uyarınca geçici bırakılacak araçlar, gümrük müdürlüğünce işletme müdürlüğüne bildirilir. Araçlar, geçici terk dilekçesi ve mülkiyet belgesinin bir örneği ile birlikte tespit ve teslim tesellüm tutanağı düzenlenerek teslim alınır.

(3) 5607 sayılı Kanun kapsamında ambara getirilen araçlar için düzenlenen tespit ve teslim tesellüm tutanağı, aracın zaptına ilişkin tutanaktaki bilgilerle karşılaştırılarak imzalanır. Tutanağın bir örneği ile birlikte araca ilişkin trafik ve tescil belgelerinin ve zaptetme tutanağının örnekleri dosyasında muhafaza edilir.

(4) 4458 sayılı Kanun uyarınca gümrüğe terk edilen araçlar, gümrük müdürlüğünce işletme müdürlüğüne bildirilir. Araçlar, terk dilekçesi ve mülkiyet belgesinin bir örneği ile birlikte tespit ve teslim tesellüm tutanağı düzenlenerek teslim alınır.

(5) Ambarlarda bulunan araçlara ait elektronik beyin, radyo-teyp, cd, vcd, dvd, yol bilgisayarı gibi araçtan ayrılabilen aksam ve parçalar markası, modeli, tipi, seri numarasını içeren tutanak düzenlenerek ayrı bir yerde muhafaza edilebilir. Bu durumda aksam ve parçanın üzerine hangi araca ait olduğunu gösteren birer etiket yapıştırılır. Bu aksam ve parça için düzenlenecek tutanak, ilgili araç tespit ve teslim tesellüm tutanakları ile birlikte muhafaza edilir. Tutanağın bir örneği araç içerisinde veya üzerinde görünür bir yere konulur.

(6) Tasfiyelik hale gelen araçlardan tahsisi veya satışı yapılanlar, teslim tesellüm belgesi ile teslim edilir ve deftere kaydedilerek stoklardan düşümü yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Depolama Yeri, Antrepo ve Ambarlara İlişkin Ortak Hükümler

Dosya açılması

MADDE 19 – (1) Gümrük idarelerine ait her antrepo, geçici depolama yeri, yolcu beraberliği, kaçak, tasfiye ve perakende ambarı ile satış mağazası için idarelerde ayrı bir dosya açılır. Bu yerlerin özelliğine göre dosyada, izin, açma ve işletme harç kayıtları, sayımlar ile yapılan yazışmalar ve benzeri belgeler muhafaza edilir.

(2) Gümrük idaresince eşya konulan ambarlara, türleri itibarıyla Genel Müdürlükçe kod numarası verilir.

Güvenlik önlemleri ve denetim

MADDE 20 – (1) Gümrük ve işletme müdürlüklerine ait antrepo, geçici depolama yerleri ve yolcu beraberliği eşya ambarları gümrük veya işletme müdürlüğünce kilit altında bulundurulur.

(2) İşletme müdürlüğü bünyesinde bulunan, kaçak, tasfiye ve perakende ambarları ile satış mağazaları, bu yerlerden sorumlu memurlarca açılır, kapatılır ve kilit altına alınarak mühür tatbik edilir. Anahtarlar, dikişsiz bir torba içinde, mühürlenmiş olarak tutanakla güvenlik görevlilerine teslim edilir. Güvenlik görevlileri kendilerine teslim edilen anahtarları güvenliği sağlanmış kilitli yerde saklar. Sorumlu memur tarafından, mesai başlangıcında torbadaki mühür kontrol edildikten sonra güvenlik görevlilerinden tutanakla anahtarlar alınır. Kapıdaki mühür de kontrol edilerek şüpheli bir durumun olmadığı anlaşıldıktan sonra depolama yerleri açılır. Şüpheli bir durum olması halinde kapı açılmaksızın ilgili amirlere haber verilir. Alınacak talimata göre işlem yapılır.

(3) Zorunlu bir sebepten dolayı anahtarların kullanılmasına gerek duyulduğu takdirde durum gümrük veya işletme müdürlüğü memurlarınca bir tutanak ile tespit edilir. Tutanakta, bu yerlerin açılmasına dair emri veren veya açılmasına gerek gören kişi

ile emri uygulayan kişinin adı soyadı, bu yerlerin açılmasından kapanmasına kadar cereyan eden olaylar, eşya çıkarılması durumunda çıkarılan eşya, eşya konulduğu durumlarda konulan eşyanın tüm özellikleri belirtilir. Tutanak en kısa sürede gümrük idaresine verilir.

Defter kayıtları

MADDE 21 – (1) Geçici depolama yeri, antrepo ve ambarlara her türlü eşyanın alınması ve çıkartılması işlemleri, her yılbaşından itibaren birden başlayarak devam eden sıra numarası verilmiş deftere kaydedilerek yapılır. Tüm bilgileri ihtiva etmek şartıyla elektronik ortamda tutulan kayıtlar da defter hükmündedir.

(2) Defterlerde yer alması gerektiği belirtilen bilgiler, gümrük veya işletme müdürlüğü memurlarınca, ilgili bölümlere eksiksiz olarak kaydedilir.

(3) Defter, eşyaya ilişkin belgeler ve bilgisayar kayıtları beş yıl süreyle muhafaza edilir. İhtilaf konusu olan işlere ait defter ve belgeler ihtilafın çözümüne kadar saklanır.

Geçici depolama yeri, antrepo ve ambarların düzeni

MADDE 22 – (1) Bu yerlere alınan eşya, birbirine zarar vermeyecek ve karışmayacak şekilde raflara, raflara sığmayanlar veya özelliğinden dolayı raflara yerleştirilemeyenler paletlerin üzerine yerleştirilir. Raflarla paletlerin konulduğu yerler harf ve rakam verilmek suretiyle numaralandırılır. Eşyanın konulduğu yer defterde belirtilir. Ayrıca üzerine, eşyaya ait bilgileri içeren etiketler yapıştırılır.

(2) Altın, gümüş ve platin gibi kıymetli madenler ve bunlardan yapılmış her türlü eşya ile mücevherat, antika, müze ve sanat eşyası, gümrük idare amiri veya görevlendireceği bir personel ile görevli memur ve teslim eden kişi tarafından geliş belgeleri ile karşılaştırıldıktan sonra cinsi, nevi, miktarı ve ayırt edici özelliklerini belirten tutanak düzenlenerek teslim alınır ve ihtiyaç duyulması halinde bilirkişi istenir. Ayrıca bu tür eşya, çıkarılamayacak özellikte mühür tatbik edilmiş bir kap içerisinde muhafazalı özel bir yere konulur. Geçici depolama yeri veya antrepoya teslim edilmek üzere getirilen bu tür eşya için de aynı işlem yapılır.

Ambarlara girebilecek kişiler

MADDE 23 – (1) Kaçak, tasfiye ve perakende ambarlarına, denetlemeye yetkili olanlar, görevli personel ve işletme müdürlüğünce izin verilen şahıslardan başka kimse giremez. Ambarlara, bu yerlerden sorumlu memur olmadan girilemez.

Hasara uğrayan, bulunamayan veya değiştirilen eşya

MADDE 24 – (1) Eşyanın kaybolması, hasara uğraması, değiştirilmesi, çalınması ve benzeri durumlarda tutanak düzenlenir. İdarece yapılacak incelemenin sonucuna göre işlem yapılır.

Yıllık sayımlar

MADDE 25 – (1) Her mali yılın başından itibaren gümrük idaresine ait ambarlar, defter ve stok kayıtları göz önüne alınarak komisyon tarafından sayılır.

(2) Ambarlardaki eşya ve araçların tamamının sayılması esastır. Ambarların yıllık sayımları en fazla doksan gün içerisinde bitirilir. Sayımların bu süre içerisinde bitirilmesi için idare amirince gerekli tedbirler alınır. Ambardaki eşyanın kısa sürede sayılamayacak kadar çok olması halinde bunların örnekleme yöntemiyle veya mevcut eşyanın kısımlara bölünerek sayılmasına idare amirlerince karar verilir. Örnekleme yöntemiyle yapılacak sayımlarda öncelikle kıymetli eşya ile ekonomik değeri yüksek olan eşyanın sayımı yapılır.

(3) Yıllık sayım yapılan ambardan sorumlu memurun yıl içinde bölge hizmet süresinin dolacak olması halinde tam sayım yapılarak ambar devir işlemleri gerçekleştirilir.

(4) İşletme müdürlüğünce işletilen geçici depolama yeri ve antrepoların sayımı gümrük müdürlüğü ve işletme müdürlüğü memurlarınca müştereken yapılır.

(5) Gümrük idarelerince yapılan sayımlar ve sonuçları bölge müdürlüğünce değerlendirilir. Fazla çıkan eşya ilgili deftere kaydedilerek, daha önce deftere kaydedilmeme sebebi araştırılır. Sayım sonucunda eksiklik çıkması veya belgelerinde yazılı özelliklerine göre eşyanın değişik olması halinde, yapılacak inceleme sonucuna göre sorumluluğu varsa ambar memuruna eşya bedeli tazmin ettirilir. Defter kayıtları, eksiklik veya değişikliklere göre düzeltilerek nedeni defterde belirtilir. Eksiklik, fazlalık ve değişikliğin geçerli nedenlerden kaynaklandığını ispat edemeyen görevliler hakkında yasal işlem yapılır.

Denetleme

MADDE 26 – (1) Gümrük ve ticaret müfettişleri ile yardımcıları, idare amirleri ya da yetkili kılacakları memurlar, görevlerinin gerektirdiği hallerde, ambarlardaki kayıt ve belgeleri, işlemleri incelemeye ve teftiş etmeye, eşyayı saymaya ve ilgililer hakkında denetleme yapmaya yetkilidirler.

Memurların görevlendirilmesi ve ambarların devri

MADDE 27 – (1) Gümrük idaresince, geçici depolama yeri, antrepo ve ambarlarla ilgili tüm görevlendirmeler yazılı olarak yapılır.

(2) Ambardan sorumlu memurun, görev, görev yeri değişikliği, emeklilik gibi sebeplerle geçici depolama yeri, antrepo veya ambarı devretmesi gerektiği durumlarda, ilgili memur ve devralacak memur ile idare amirince görevlendirilecek personelin başkanlığında oluşturulacak komisyon tarafından bu yerlerin tam sayımı yapılır.

(3) Sorumlu memur bu yerlerdeki eşyayı, defter ve belgeleri devretmedikçe görevinden ayrılamaz. Devir işlemleri en geç doksan gün içerisinde tamamlanır. Devir işlemlerinin bu süre içerisinde bitirilmesi için idare amirince gerekli tedbirler alınır. Ek süre verilmesi gereken durumları inceleyip sonuçlandırmaya bölge müdürlüğü yetkilidir.

(4) Geçici depolama yeri, antrepo veya ambardan sorumlu memurun yıllık izin, sıhhi izin gibi sebeplerle geçici olarak görevi başında olmadığı zamanlarda veya görev yerine gelmesine engel bir durumun ortaya çıkması halinde, memurun sorumlu olduğu bu yerler, idare amirince oluşturulacak komisyon tarafından düzenlenecek tutanakla açılıp kapatılır. Ambarın devrine karar verilmesi halinde komisyon tarafından sayım yapılarak devir işlemleri sonuçlandırılır.

(5) Görevden uzaklaştırma tedbiri uygulanan bu yerlerden sorumlu memur, dördüncü fıkraya göre yapılacak sayımda hazırın olarak bulunmak üzere çağırılır. Ancak, ilgili memurun gelmemesi halinde bu hakkından feragat etmiş kabul edilir.

Depolama yerlerinden sorumlu memurların görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 28 – (1) Gümrük veya işletme müdürlüklerine ait antrepo, geçici depolama yeri ve ambarlarda görevli memurların görev, yetki ve sorumlulukları açısından ambar memurlarına ilişkin hükümlere tabidir.

Gümrük idarelerince verilecek hizmetler karşılığı alınacak ücretler

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında gümrük idareleri tarafından verilecek hizmetler karşılığında alınacak ücretler hizmet tarifesine göre belirlenir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin idarece yerine getirilememesi ve talep edilmesi halinde ilgilisi tarafından yapılması veya yaptırılmasına izin verilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tasfiye Edilecek Eşyanın Tespiti, Bedeli ve Tasfiye Yolları

Tasfiye edilecek eşyanın tespiti ve teslimi

MADDE 30 – (1) Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarihten itibaren en geç on gün içinde her özet beyan veya transit beyannamesi ya da yerine geçen belge için ayrı ayrı konşimento, CMR, CIM ve CIV numaraları gösterilmek ve antrepo beyannameleri, ambar giriş listeleri, hasar tutanakları, giriş ve çıkış kayıtları ve diğer belgeler göz önünde bulundurulmak suretiyle geçici depolama ve antrepo işletmecileri tarafından tasfiye listesi düzenlenir.

(2) Kaçak eşya ambarında bulunan ve 5607 sayılı Kanuna göre tasfiyelik hale gelen eşya için düzenlenecek tasfiye listelerinde ise, kaçak eşya teslim tutanağı ve diğer belgeler göz önünde bulundurulur.

(3) Özet beyanı veya transit beyannamesi ya da yerine geçen belgesi olmayan eşya için tasfiye listelerinin düzenlenmesinde, gönderme belgesi, ambar alındısı ve diğer tanımlayıcı belgelerden yararlanılır.

(4) Belgesi bulunmayan eşya, işletmeci ve gümrük idaresi görevlilerinin birlikte düzenleyecekleri bir tutanakla belirlenir ve tasfiye listeleri de buna göre düzenlenir.

(5) Tasfiye listeleri ilgili gümrük müdürlüğüne gönderilir.

(6) Gümrük müdürlüğü tasfiye listeleri içeriği eşyanın tasfiyelik hale gelip gelmediği kontrol edilir. Gümrük idaresi tarafından tasfiyelik hale geldiği tespit edilen eşya bulunduğu yerde görülerek tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenir ve eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarihi izleyen en geç otuz gün içinde varsa eşya hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri ile birlikte işletme müdürlüklerine gönderilir. Düzenlenen tespit ve tahakkuk belgeleri her bir gümrük müdürlüğünde "Tasfiye Tespit ve Tahakkuk Belgesi Takip Defteri"ne kaydedilir. Gümrük müdürlüğünün bulunduğu yerde

işletme müdürlüğünün de bulunması halinde tespit ve tahakkuk belgeleri gümrük müdürlüğünce eşyanın tasfiyelik hale geldiğinin tespitinden sonra işletme müdürlüklerinde görevlendirilecek muayene memurları tarafından da düzenlenebilir. Ayrıca, gümrük idarelerince düzenlemiş tespit ve tahakkuk belgelerindeki bilgiler esas alınarak, eşya cinsi veya tasfiye şekli itibarıyla yeni bir tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenmesi gereken durumlarda da bu belgeler işletme müdürlüklerinde görevlendirilecek muayene memurları tarafından düzenlenebilir.

(7) Bekleme süresi dolmamış olmakla beraber bekletilmeyecek eşya olduğu belgelerinden veya fiili durumundan anlaşılan eşya için derhal tasfiye listesi düzenlenerek ilgili gümrük müdürlüğüne gönderilir. Gümrük müdürlüğünce de derhal tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenir.

(8) Zarara uğrayacağı veya değerinde esaslı ölçüde kayıp meydana gelme tehlikesinin olacağı veya muhafazasının ciddi külfet oluşturacağı belgelerinden veya fiili durumundan anlaşılan kaçak eşya için gümrük müdürlüğünce iki iş günü içerisinde gerekli tespitler yaptırılarak, soruşturma aşamasında hâkim, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından eşyanın tasfiyesi yönünde ara karar verilmesi istenir. El koyma tarihinden itibaren bir ay içerisinde karar verilmemesi halinde, eşyanın derhal tasfiye edilmesini sağlamak üzere gümrük müdürlüğünce iki iş günü içerisinde tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenerek ilgili işletme müdürlüğüne gönderilir. Bu fıkra kapsamında tasfiye edilecek eşyadan tasfiye edilmeden önce numune alınması mümkün olan durumlarda numune alınır, numune alınması mümkün olmayan durumlarda eşyanın her türlü ayırt edici özellikleri tespit edilir.

(9) 5607 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre alıkoyma tarihinden itibaren otuz gün içinde teminatı verilmeyen kaçak eşya naklinde kullanılan araçlar ve 16 ncı maddesine göre tasfiyelik hale gelen eşya hakkında gümrük müdürlüğünce derhal tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenerek işletme müdürlüğüne gönderilir.

(10) Tasfiyelik eşya, belgelerin geliş tarihinden itibaren otuz gün içinde işletme müdürlüklerince teslim alınır. Ancak taşınması güç, masraflı, hacimce büyük, ekonomik olmayan, bekletilmeyecek veya özel tesis ve tertibat gerektiren eşya bulundukları yerde tasfiye edilir. Yerinde tasfiye edilecek eşyanın tasfiye süresi altı ayı geçemez. Bu sürede tasfiye edilemeyenler fiziken mümkün olması halinde işletme müdürlüklerince teslim alınır.

(11) 62 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, imhalık hale gelmiş eşya işletme müdürlüklerince teslim alınmaz. Ancak, süresi içerisinde teslim alınmaması nedeniyle imhalık hale gelen eşya işletme müdürlüklerince imha edilir.

(12) İşletme müdürlüğünce gerekmesi halinde eşyanın tasfiyesi hakkında insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı bakımından ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşü aranır.

(13) Bedeli tahsil edilmedikçe veya bedeli karşılığında teminat alınmadıkça tasfiye edilen eşya alıcısına teslim edilmez.

(14) Tasfiye listelerinin işleticiler tarafından, tespit ve tahakkuk belgesinin ise görevli memurlar tarafından zamanında düzenlenmesi ve ilgili birimlere gönderilmesi gümrük idare amirince sağlanır.

(15) Antrepo ve geçici depolama yerlerinin işletmeci tarafından veya gümrük idaresince kapatılmak istenmesi halinde buradaki tasfiyelik eşya ile ilgili işlemler öncelikli olarak sonuçlandırılır.

Eşya bedelinin tespiti

MADDE 31 – (1) 4458 sayılı Kanun uyarınca tasfiye edilecek her türlü eşyanın bedeli, gümrük muayene memurlarınca düzenlenecek tespit ve tahakkuk belgesinde gösterilir. Eşya bedelinin tespitinde aşağıda belirtilen esaslar uygulanır:

a) Tasfiye edilebilir hale gelmiş olan eşyanın bedelinin tespitinde gümrüklenmiş değer esas alınır. Vergi ve mali yüklerin hesabında gümrük beyannamesi verilmiş ise bunların tescil edildiği, aksi halde tespit ve tahakkuk belgesinin gümrükçe tanzim ve tescil edildiği tarihteki oranlar esas alınır. Maktu olarak alınması gereken vergiler ve mali yükler ile bunlara isabet eden Katma Değer Vergisi gümrüklenmiş değere dahil olmakla birlikte ihaleye esas bedele dahil edilmez. Bu vergiler ayrıca tahsil edilir. Eşya ihale ile

satılacaksa, bu durum şartname eki listenin özel hükümler bölümünde belirtilir. Ayrıca, satış anında isteklilere bu konuda bilgi verilerek tekliflerini buna göre vermeleri istenir.

b) Kaçak eşyanın bedeli, varsa mahkemece belirlenen bedel, bedel belirlenmemiş ise kaçak eşyaya ait tespit tutanağındaki bedel, yoksa rayiç değer esas alınarak belirlenir.

c) İmha edilecek eşyanın nitelik ve nicelikleri ile değeri, istatistik bilgilerine esas olmak üzere tespit ve tahakkuk belgesinde veya imha kararında gösterilir.

ç) Perakende satılacak eşyanın bedeli, tespit ve tahakkuk belgesindeki bedele bağlı kalınmadan serbest piyasa koşulları göz önünde bulundurularak işletme müdürlüklerince belirlenir.

d) İhale yoluyla yapılan birinci ve ikinci satışta teklif almayan veya teklifi uygun görülmeyen eşyanın ihaleye esas bedeli, eşyanın özelliği, durumu, piyasa şartları, satış kabiliyeti, rayiç değeri ve varsa teklif değeri de dikkate alınarak ihale komisyonunca sonradan değiştirilir. Komisyon tarafından değiştirilen fiyat, ilk belirlenen fiyatın yüzde elli ve üstünde olması halinde işletme müdürünün, yüzde ellinin altında olması durumunda işletme müdürlüğünün görüşü ve bölge müdürlüğünün onayı ile geçerli olur.

e) Tespit ve tahakkuk belgesinde yer alan eşyanın kıymetinin aynı veya benzer eşyaya ait tespit ve tahakkuk belgesindeki kıymetlerle aynı olup olmadığı kontrol edilir ve aralarında bariz farklılık olması durumunda gerekli düzeltmeler işletme müdürlüğünce yapılabilir.

Tasfiye yolları

MADDE 32 – (1) İşletme müdürlüğü, tasfiyelik hale gelen eşyanın;

a) İhale yoluyla satış,

b) Yeniden ihraç amaçlı satış,

c) Perakende satış,

ç) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis,

d) Özel yolla,

e) İmha,

suretiyle tasfiye edilmesini sağlar.

(2) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen tasfiye yollarına tabi tutulacak eşya, teslim alındığı veya alınması gereken tarihten itibaren en geç onbeş gün içinde işletme müdürü tarafından oluşturulacak komisyon tarafından belirlenir. Bu eşya elektronik satış suretiyle de tasfiye edilebilir. Elektronik satışların usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir.

(3) Bölge müdürlüğü, komisyon tarafından belirlenmiş ancak henüz tasfiyesi yapılmamış eşyanın tasfiye yöntemini değiştirebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İhale Yoluyla Satış

İhaleye hazırlık işlemleri

MADDE 33 – (1) İhale yoluyla satışına karar verilen eşyanın ihale hazırlıkları karar tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde tamamlanır.

(2) Yapılan inceleme ve tespitler sonucunda satışa sunulmasına engel bir durumu olmayan eşya için tespit ve tahakkuk belgeleri itibarıyla "Satış Listesi" hazırlanır.

(3) İhale yoluyla yapılacak satışların her biri için satış öncesinde "İhale İşlem Dosyası" hazırlanır. İhale işlem dosyasına her yılbaşından itibaren birden başlayarak sıra numarası verilir.

(4) Araçlarda, aracın son durumunu gösteren en az 4 cepheden fotoğrafı çekilerek dosyasına konur. Gerek duyulması halinde eşyanın da fotoğrafı çekilerek dosyasında muhafaza edilir.

Satışların duyurulması

MADDE 34 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlar ilan yoluyla duyurulur.

(2) Satış ilanları, satış tarihinden en az beş gün önce Resmî Gazete’de yayımlanmak üzere Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğüne gönderilir ve satış listeleriyle birlikte ilgili gümrük müdürlüğü ile satışı yapan işletme müdürlüğünün ilan tahtasına herkesin görebileceği biçimde asılır ve elektronik ortamda duyurulur.

(3) Çabuk bozulma ve telef olma tehlikesi taşıyan eşya ile Bakanlıkça belirlenen eşya ve parasal limitleri aşmayan değerdeki eşyanın satış ilanı Resmî Gazete’de yayımlanmaz ve ikinci fıkradaki süre bir güne kadar indirilebilir.

(4) Satış ilanlarında aşağıdaki hususlara yer verilmesi zorunludur:

- a) Satışın konusu, yeri ve miktarı,
- b) Şartname ve eklerinin alınacağı yer ve koşulları,
- c) Artırmanın tarihi, saati ve usulü,
- ç) Satışa katılacaklardan istenilecek belgeler,
- d) İhaleye esas bedel veya çok sayıda eşya satışlarında en az ve en çok ihaleye esas bedel,
- e) Teminat miktarı.

(5) Yeniden ihraç amaçlı satışlarda, şartname eki listenin özel hükümler bölümünde eşyanın yeniden ihraç amacıyla satışa sunulacağı belirtilir.

(6) Satışlara katılımın ve rekabetin artırılması amacıyla, satışa sunulan eşyanın özelliği itibarıyla belirli bir faaliyette veya iş kolunda kullanılması gerekiyorsa, bu eşyanın satışı hakkında ilgili ticaret ve sanayi odaları ile esnaf ve sanatkârlar odaları, birlikleri veya federasyonlarına duyuru yapılarak ilgili firmaların bilgilendirilmesi sağlanır. Ayrıca, ihalenin yapıldığı yerde özellik arzeden eşyanın niteliğine uygun faaliyette bulunan firmalara ihale hakkında yazılı bilgi verilebilir.

Teminat

MADDE 35 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlara katılacaklardan, satış ilanı ve şartnamede belirtilen yer ve süre şartı dâhilinde yatırılmak kaydıyla, eşyanın ihaleye esas bedelinin en az yüzde onu oranında teminat alınır. İhaleye esas bedeli 1.000.000 TL'yi geçen eşyada 100.000 TL teminat bedeli alınır ve arttırmaya söz konusu teminat bedeli yeterli olanlar katılabilir.

(2) Aşağıdaki değerler teminat olarak kabul edilir:

- a) Tedavülde olan nakit Türk Parası,
- b) Bankalar ve katılım bankaları tarafından verilen süresiz teminat mektupları,
- c) Devlet tahvilleri veya Hazine kefaletini haiz tahviller,
- ç) Bütçe kanunlarına konulan özel hükümler gereğince devlet ihalelerinde teminat olarak kabul edilen diğer değerler.

(3) Nakit olarak yatırılan teminat tutarı, ilgilinin isteği üzerine ihale bedelinden mahsup edilir. Şartname hükümlerine uygun olarak ihale bedelinin tamamının ödenmesi şartıyla teminat geri verilir. Satış bedelinin taksitde bağlandığı durumda iade veya borcuna mahsup işleminin yapılması taksit tutarlarıyla faizlerin toplamı kadar teminat gösterilmesine bağlıdır.

(4) Teminatın alıcıya iade edilmesi gereken durumlarda, teminat alındı belgesi aslının arka sayfasına "Teminatın İade Edilmesinde Sakınca Yoktur" ibaresi yazılarak ihale komisyonu başkanı, işletme müdürü veya görevlendireceği personel tarafından imzalanarak teminat alındı belgesi alıcıya geri verilir. Teminat bedelinin nakit olarak yatırılmış olması halinde iadesi alıcının banka hesabına da yapılabilir.

(5) Teminat bedelinin yatırılmasıyla satış şartnamesi ve şartname eki listede yer alan koşullar kabul edilmiş sayılır.

(6) Yatırılan teminat, adlarına teminat belgesi düzenlenen kişiler için hüküm ifade eder ve açık artırmalı ihalelerde teminat miktarını karşılayan tüm eşya için geçerlidir. Teminat bedelinin geri alınmaması halinde teminat alındı belgesi başka ihalelerde de kullanılabilir.

(7) Bu madde kapsamındaki uygulamalar elektronik ortamda gerçekleştirildiği takdirde dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz. Teminatın alıcıya iade edilmesi gereken durumlarda teminat bedeli, en yakın işletme müdürlüğünden veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Saymanlık Müdürlüğü'nden iade alınabilir veya iadesi alıcının banka hesabına yapılabilir.

(8) Teminat;

- a) Alıcının satış anında damga vergisini ödememesi,
- b) Alıcının, 38 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendi uyarınca teminat bedelini tamamlamaması,
- c) Alıcının, 38 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendi uyarınca teminat bedelini tamamlama hakkına sahip olmayacak şekilde teminatı yeterli olmadığı halde pey sürdürdüğünün tespit edilmesi,
- ç) Alıcının, ihale bedelini ödememesi,
- d) 42 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan yasak fiillerde bulunulması, nedeniyle teminatının gelir kaydedilmesi gereken durumlarda iade edilmez.

Eşyanın görülmesi

MADDE 36 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlara katılacak olanlar, ilgili işletme veya gümrük müdürlüğünden alacakları izin belgesini göstererek eşyayı bulunduğu yerde görebilirler. İşletme müdürlüğünce eşyanın niteliğinde, miktarında ve değerinde önemli bir değişikliğe neden olmayacak şekilde bedeli karşılığında eşyadan örnek verilebilir. Ancak 5607 sayılı Kanun kapsamında davası devam eden eşyadan numune verilmez.

(2) Satışı yapan işletme müdürlüğü veya ilgili gümrük müdürlüğünce, satışa sunulan eşyanın üzerine liste sıra numarasını gösterir bir etiket konulur. Araçlarda ayrıca 18 inci madde uyarınca araca yerleştirilmiş olan "Tespit ve Teslim Tesellüm Tutanağı"nın okunaklı olması sağlanır.

(3) Görüş sırasında satış konusu eşyanın ve diğer eşyanın zarar görmemesi için idare amirleri gerekli tedbirleri alır. Gerekmesi halinde görüş gün ve saatleri belirlenerek ihale ilanında duyurulur.

Satışlara katılacaklardan istenecek belgeler ve yapılacak işlemler

MADDE 37 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlara katılacaklardan aşağıdaki bilgi ve belgeler istenir:

- a) Kimliklerini belirlemeye yarayan belge,
- b) Gerçek kişiler için ikametgâh belgesi veya adres beyanı ile Türk uyruklu ise T.C. kimlik numarası, yabancı uyruklu ise pasaport numarası,
- c) Tüzel kişilerin vergi kimlik numarası ve işyeri merkezi belgesi veya adres beyanı,
- ç) Teminatın yatırıldığına ilişkin belge,
- d) Vekil olarak katılanlar için vekâletname aslı veya noter onaylı örneği,
- e) Tüzel kişiler adına katılacaklardan, yetki belgesinin aslı veya noter onaylı örneği,
- f) Elektronik posta adresi.

(2) İhale salonuna girişte görevli personel tarafından;

a) İsteklilerden fotoğraflı kimlik belgesi, vekaleten katılımın olması halinde kimlik belgesi ile birlikte bu maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bendinde yer alan belgeler alınır ve "İhale Salonu Giriş Listesi"ne kaydı yapılır. İsteklinin imzası alınır ve ihale salonundan çıkışta geri verilmek üzere sıra numarası taşıyan "Giriş Kartı" verilir. Vekil veya kanuni temsilcinin talebi halinde bu belgeler bir defaya mahsus olmak üzere ihaleyi yapan işletme müdürlüklerince alınarak "Vekaletname Kayıt Defteri"ne kaydedilir ve istekliye vekaletname kayıt defteri sırasını belirten "Vekaletname Kartı" verilir. İhale salonuna giriş sırasında, kimlik belgesi ile birlikte "Vekaletname Kartı"nın ibraz edilmesi halinde görevli personel tarafından "Vekaletname Kayıt Defteri" kontrol edilerek "Giriş Kartı" verilir. "Vekaletname Kayıt Defteri"nde vekaletten veya temsilden azil şerhi bulunanların "Vekaletname Kartı" işleme konulmaz.

b) Teminat alındı belgesi kontrol edilir. Teminat alındı belgesi olmayan veya göstermeyen istekliler ihale salonuna alınmaz.

İhale yoluyla yapılacak satışlarda uyulacak kurallar

MADDE 38 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlar ihale komisyonu tarafından yürütülür. İhaleler açık artırma usulüyle yapılır. Katılımı ve rekabeti artırmak amacıyla miktarı çok olan eşya bölünebilir. Araçlar tek olarak, eşya ise tek olarak veya gruplar halinde satışa sunulur.

(2) Açık artırma suretiyle satışlar aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Açık artırma ihale komisyonu başkanı tarafından açılır. İhale komisyonu başkanı, satışa başlamadan önce, satışa ilişkin genel bilgiler ile o satış için getirilen özel düzenlemeler hakkında ihaleye katılanlara açıklama yapar. 37 nci maddede belirtilen belgelerle ilgili gerekli işlemlerin tamamlandığı ve satış düzeninin sağlandığı anlaşıldıktan sonra satışa başlanır. Açık artırmaya katılacaklarla görevliler dışındakiler satış yerine giremezler. Satış, işletme personeli veya görevlendirilen tellal tarafından yürütülür.

b) Açık artırmada istekliler, tekliflerini kendilerine verilen giriş kartını göstererek verir. Alıcıların sürecekleri pey miktarını, eşyanın ihaleye esas bedeli 1.000 TL'den çok olan eşya için 100 TL'den az olmamak üzere ihale komisyonu belirler. İhaleye esas bedeli 1.000 TL'nin altında olan eşyada daha düşük pey miktarı belirlenebilir. Satışı yürütmekle görevli olanlar isteklilerin vereceği teklifleri bu peye göre takip eder ve uygulatır.

c) İhale komisyonu gerekçesini belirtmek suretiyle satışı yapıp yapmamakta serbesttir. İhale komisyonunun kararı kesindir. Artırma sırasında varsa ihaleden en son

çekilenin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası ve adresi ile sürdüğü pey satış kâğıdına yazılarak imzası alınır.

ç) Artırma sonunda eşya, en yüksek bedeli verene satılır. İhale komisyonu kararı duyurularak alıcının ve ihale komisyonunun satış kâğıdını imzalamasıyla satış tamamlanır.

d) Damga vergisi satış anında alıcı tarafından ödenir. Ödememesi halinde teminatı döner sermayeye gelir kaydedilir. Alıcının teminatının yeterli olmadığı halde teklif vermiş olması durumunda, yüzde ona kadar olan eksik teminat bedelini tamamlamasına izin verilir. Alıcının eksik kalan teminatını tamamlamak istememesi halinde teminatı döner sermayeye gelir kaydedilir. Alıcının teminatının gelir kaydedildiği durumlarda varsa son çekilenin verdiği teklif üzerinden satışa devam edilir. Artırma olmaması halinde son çekilene satış yapılır. Son çekilenin de yukarıda belirtilen ödemeleri yapmaması halinde, satış iptal edilir ve teminatı gelir kaydedilir.

e) Satışlarda eşyanın ihaleye esas bedeli kadar teklif gelmemesi halinde, ihaleye esas bedelin altında teklif veren olup olmadığı sorulur. Teklif verilirse, bu tekliften artırmaya devam olunur. Verilen en yüksek teklifin ihaleye esas bedelin en az yüzde yetmiş beşini bulması halinde satış yapılır, bulmaması halinde teklifler ihale komisyonunca değerlendirilmek üzere kaydedilir.

f) Teklifler değerlendirilerek; eşya, gümrüklenmiş değer dikkate alınmadan teklif edilen bedel üzerinden en yüksek teklifi verene satılabileceği gibi kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere de verilebilir. Teklifler eşyanın özelliği, durumu, piyasa şartları, satış kabiliyeti, rayiç değeri ve satılamaması halinde eşyanın uğrayabileceği değer kaybı ile beklemesi halinde oluşturacağı külfet gibi hususlar dikkate alınarak ve ihale komisyonu tarafından değerlendirilerek, verilen teklifin eşyanın ihaleye esas bedelinin yüzde elli ve üstünde olması halinde üç iş günü içinde işletme müdürüne, teklifin yüzde ellinin altında olması durumunda ise üç iş günü içinde işletme müdürlüğünün görüşü ile birlikte bölge müdürlüğüne kabul veya reddedilmesi için sunulur. Verilen teklifin beş iş günü içinde onaylanmaması veya teklif verilmemiş olması halinde, ilk ihaleye esas bedelin yüzde yetmiş beşi ihaleye esas bedel kabul edilerek, eşya aynı koşullarla bir defa daha satışa sunulur.

g) Satışın gerçekleşmemesi durumunda eşya diğer yollarla tasfiye edilebileceği gibi 31 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca işlem yapılarak, belirlenen yeni bedel üzerinden aynı koşullarla en fazla iki defa daha satışa sunulur. Yine de satışın gerçekleşmemesi durumunda eşya diğer yollarla tasfiye edilir.

ğ) İhalelerde, satışın başlangıcından bitimine kadar kesintisiz sesli ve görüntülü video çekimi yapılır. Satış anında 42 nci madde uyarınca herhangi bir ihtilaf yaşanmışsa, bu husus ayrıntılı olarak tutanağa bağlanır. Varsa düzenlenen tutanak ile çekilen video kaydına ait kaset veya CD'nin bir örneği yedi gün içinde bölge müdürlüğüne gönderilir.

h) İhale komisyonu, artırma üzerinde kaldığı halde satış kâğıdını imzalamayan, (d) bendi uyarınca eksik teminat bedelini tamamlayanlar hariç teminat tutarı yeterli olmadığı halde pey süren, satış anında damga vergisini ödemeyen istekliyi ihale salonundan çıkartır. Varsa son çekilenin verdiği teklif üzerinden satışa devam eder. Artırma olmaması halinde son çekilen istekliye satış yapar. Son çekilenin de yukarıda belirtilen kapsama girmesi halinde, ihale komisyonu teminatını döner sermayeye gelir kaydedilmek üzere işlem yapar ve o eşyaya ait satış iptal eder.

ı) İhale komisyonunca, üzerine ihale kalan alıcının ve varsa son çekilenin, ihaleye girerken vermiş oldukları ikametgah veya işyeri merkezi adresini içeren yetkili birimlerden alınmış belge veya "Adres Beyanı" ile vekaletname kartı bulunmayan vekil veya kanuni temsilciye, son çekilen vekil veya kanuni temsilci ise bu kişilere 37 nci maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde yer alan belgeleri iade edilmez.

(3) Yüzde yetmiş ve daha fazla hasarlı durumda olan araçlar için trafik şahadetnamesi düzenlenmez.

(4) İhaleli satışlara ilişkin hükümler ve idarece belirlenecek diğer kurallar şartnamelerde gösterilir. İmzalanan şartnameler sözleşme yerine geçer. Alıcı, şartnamede belirtilen haller dışında ihalenin iptalini isteyemez.

(5) İşletme müdürlüğü, ihalenin duyurulması aşamasında bölge müdürlüğüne yapılacak ihale ile ilgili bilgi verir. Bölge müdürlüğü, ihale öncesinde veya ihalenin iptalini gerektirir bir ihtilaf olması halinde ihale sonrasında ihaleyi tamamen veya kısmen iptal etmeye, tasfiye yönteminin değiştirilmesine yetkilidir.

(6) Komisyon, satılan eşya için "Satış Kağıdı" düzenler. Aynı zamanda komisyon kararı yerine geçen bu kağıdı, komisyon üyeleri ile alıcı ve varsa satıştan son çekilen istekli imzalar. Satış kağıdının bir nüshası alıcıya verilir.

(7) İhalede satılamayan ve yeniden ihaleye çıkartılacak eşyanın, en geç üç ay içinde satışa sunulması esastır. Bu sürede satışa sunulmayan eşya ile ilgili durumları inceleyip sonuçlandırmaya bölge müdürlüğü yetkilidir.

İhalenin tamamlanması

MADDE 39 – (1) İhale;

a) En yüksek teklifin ihaleye esas bedelin yüzde yetmiş beş ve üzerinde olması halinde şartnamenin ve satış kağıdının satış yerinde alıcı tarafından imzalanması,

b) En yüksek teklifin ihaleye esas bedelin yüzde yetmiş beşinin altında olması halinde teklife ait sonucun teklif sahibine tebliğ edilmesi,

c) 38 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendi ile 40 ve 41 inci maddelerinde belirtilen hallerde satıştan son çekilenin satış kağıdını ve şartnameyi imzalaması, durumlarından herhangi birinin gerçekleşmesi ile tamamlanmış sayılır.

İhale bedelinin ödenmesi

MADDE 40 – (1) İhalenin tamamlanmasını izleyen yedi gün içinde, bekletilmeyecek eşyada iki iş günü içinde ihale bedelinin ödenmesi zorunludur. İhale bedelinin bu süre içinde ödenmemesi halinde satış bozularak teminat döner sermayeye gelir kaydedilir.

(2) İhaleden son çekilenin verdiği teklifin eşyanın ihaleye esas bedelinin;

a) Yüzde yetmiş beş ve üstünde, bekletilmeyecek eşyada ise yüzde elli ve üstünde olması,

b) Yüzde yetmiş beşinin, bekletilmeyecek eşyada yüzde ellinin altında olmakla beraber ihale bedelini ödemeyen alıcının vermiş olduğu teklif bedelinin yüzde doksanı ve üzerinde olması,

halinde son çekilene iadeli taahhütlü posta ile veya isteklinin imzası alınmak suretiyle elden yazılı tebligat yapılarak ihalede verdiği teklif üzerinden eşyayı satın alabileceği bildirilir ve varsa beyan edilen elektronik posta adresine de gönderilir. Daha önce tebligat yapıldığı durumlar hariç evrakın postaya verildiği tarihi takip eden yedinci gün tebliğ tarihidir. Bekletilmeyecek eşyada bildirim elektronik yolla, son çekilen tarafından beyan edilen elektronik posta adresine yapılır.

(3) Bildirimin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün, bekletilmeyecek eşyada ise elektronik yolla yapılan bildirimini takip eden iki gün içinde isteklinin eşyayı almayı kabul etmesi halinde, aynı süre zarfında 35 inci madde hükümlerine göre teminat alınmak, satış kağıdı ve şartname imzalatırlmak suretiyle eşya, satıştan son çekilene satılır. Son çekilenin kabul etmemesi veya son çekilenin olmaması durumunda ise eşya yeniden satışa çıkarılır.

Eşyanın teslimi

MADDE 41 – (1) Eşyanın, ihale bedelinin ödenmesini izleyen on gün, bekletilmeyecek eşyanın ise üç gün içinde alıcı tarafından bulunduğu yerden teslim alınması zorunludur. Yeniden ihraç amacıyla satılacak eşya, ihale bedelinin ödendiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde gümrük müdürlüğünün denetiminde yurtdışı edilir. Bu sürelerde alınmayan eşya için 40 ıncı maddenin ikinci fıkrasındaki hükümlere göre varsa satıştan son çekilene yazılı tebligat yapılarak ihalede verdiği teklif üzerinden eşyayı satın alabileceği bildirilir. Daha önce tebligat yapılan durumlar hariç, evrakın postaya verildiği tarihi takip eden yedinci gün tebliğ tarihidir. Bekletilmeyecek eşyada bildirim elektronik yolla, son çekilen tarafından beyan edilen elektronik posta adresine yapılır.

(2) Bildirimin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün, bekletilmeyecek eşyada ise elektronik yolla yapılan bildirimini takip eden iki gün içinde isteklinin eşyayı almayı kabul etmesi halinde aynı süre zarfında 35 inci madde hükümlerine göre teminat alınmak, satış kağıdı ve şartname imzalatırlmak suretiyle eşya, satıştan son çekilene satılır. Son çekilenin olmaması veya eşyayı almayı kabul etmemesi veya süresi içerisinde ihale bedelini ödememesi durumunda ise eşya pazarlık usulü ile satılır.

(3) Pazarlık usulünde, ihale komisyonu tarafından bir veya daha fazla istekliden yazılı teklif alınarak bölge müdürlüğünün onayı ile eşya en yüksek bedel üzerinden satılır.

(4) Pazarlık usulü ile satılan eşyanın satış bedelinden işletme müdürlüğünce yapılan hizmet ve giderler karşılığı olarak yüzde onbeşi düşüldükten sonra artan tutar ilk alıcısı adına emanete alınır. Emanete alınacak tutarın ilk alıcının ödediği satış bedelini geçen

miktarı ile emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alıcısı tarafından alınmayan tutar döner sermayeye gelir kaydedilir. Eşya, satılamaması halinde diğer yollarla tasfiye edilir.

(5) Sayı, ağırlık, uzunluk ve hacim esasları üzerinden yapılan satışlarda eşyanın tesliminde eksiklik veya fazlalık görülürse,

a) Fazla çıkan eşya, talep edilmesi halinde, ihalede oluşan birim fiyat üzerinden yapılacak hesaplama ile alıcıya satılabilir. Alıcının bu yönde bir talebinin olmaması durumunda teslimat ihale edilen miktar üzerinden yapılarak fazla çıkan eşya yeniden satışa sunulur.

b) Eksik çıkan eşyada, teslimat mevcut miktar kadar yapılarak eksikliklerin bedeli geri verilir. Ancak, eksiklik oranının ihale edilen miktarın en az yüzde otuzu olması halinde, alıcının talebine göre, teslimat mevcut miktar kadar yapılarak eksikliklerin bedeli geri verilir veya ihale iptal edilerek satış bedeli iade edilir.

c) Tahsil edilmiş olan vergilerin red ve iadesi ise ilgili mevzuat çerçevesinde yapılır.

ç) Eksiklik ve fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiği ispat edilemeyen durumlar için gerekli yasal işlemler yapılır.

(6) Satılan eşyanın tesliminde, miktarını, niteliklerini ve bedelini belirten bir teslim fişi veya ilgili mevzuat uyarınca bu fiş yerine geçen bir belge düzenlenir ve bunlar ilgili idarelerce saklanır.

Yasak fiil ve yaptırımlar

MADDE 42 – (1) İhalelerde hile, desise, vaat, tehdit, nüfuz kullanma ve çıkar sağlama suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştıranlar veya buna teşebbüs edenler, isteklileri tereddüde düşürecek veya rağbeti kırarak söz söyleyenler ve istekliler arasında anlaşmaya çağırma iması edecek, rekabeti ya da ihale kararını etkileyecek işaret ve davranışlarda bulunanlar veya ihalenin doğruluğunu bozacak biçimde görüşme ve tartışma yapanlar, sahte belge ve sahte teminat kullananlar veya kullanmaya teşebbüs edenler, taahhüdünü kötü niyetle yerine getirmeyenler, taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar verecek işler yapanlar, artırma üzerinde kaldığı halde satış kâğıdını imzalamayanlar komisyon kararıyla ihale salonundan derhal çıkarılır ve teminatları döner sermayeye gelir kaydedilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen fiilleri bizzat veya bilvekele işleyenlerle bu işteki vekil veya müvekkilleri hakkında fiilin özelliğine göre Genel Müdürlük tarafından bir yıla kadar işletme müdürlüklerinin ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Bunların sermayesinin çoğunluğuna sahip bulunduğu veya yönetim kurulunda görev aldığı tespit edilen tüzel kişiler için de yasaklama kararı alınır.

(3) Bu Yönetmelik kapsamındaki ihalelerde bir takvim yılı içinde iki defa, 38 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendi uyarınca teminat bedelini tamamlayanlar hariç teminatı yeterli olmadığı halde pey süren veya ihale bedelini ödemeyen alıcı ile vekilleri üç ay süresince işletme müdürlüklerince yapılan ihalelere alınmazlar. Tekrarı halinde Genel Müdürlük tarafından bir yıla kadar işletme müdürlüklerinin ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir.

(4) İhaleyi yapan işletme müdürlüğünce, ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gerekenlere, ihale bedelini ödemeyenlere ve teminat bedeli yeterli olmadığı halde pey sürenlere ilişkin bilgiler, elektronik ortamda duyurusu yapılmak üzere Genel Müdürlüğe gönderilir.

(5) İkinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen fiil ve davranışların tespit edildiği tarihi izleyen on iş günü içinde yasaklama kararı alınarak elektronik ortamda duyurulur.

(6) Haklarında ihaleye katılmaktan yasaklama kararı bulunanlar, yasaklama kararının sona erdiği tarihe kadar işletme müdürlüklerince yapılacak ihalelere iştirak ettirilmezler. Bu konuda gerekli tedbirler işletme müdürlüklerince alınır.

(7) İhale işlemlerinde sahte belge veya sahte teminat kullanan veya kullanmaya teşebbüs eden, taahhüdünü kötü niyetle yerine getirmeyen, taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar verecek işler yapan, ihale işlemlerine fesat karıştıran veya teşebbüs edenler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(8) Bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları ile 43 üncü madde kapsamında ihaleye katılamayacak olanlar idarece yapılan ihalelere ilişkin, eşyanın görülmesi de dahil hiç bir işlem yapamaz ve eylemde bulunamazlar.

İhalelere katılamayacak olanlar

MADDE 43 – (1) İstekli veya vekil sıfatıyla işletme müdürlüklerince yapılacak ihalelere;

- a) Genel Müdürlükçe işletme müdürlüklerinin ihalelerine katılmaktan yasaklananlar,
- b) Genel Müdürlük personeli, işletme müdürlüklerinde görevli olanlar ve Bölge Müdürlüklerinde tasfiye işlemleri ile görevli olanlarla, bunların eşleri ve birinci dereceye kadar (birinci derece dahil) kan ve sıhrî hısımları,
- c) Yukarıda sayılan şahısların sermayesinin çoğunluğuna sahip bulunduğu tüzel kişiler veya yönetim kurulunda görev aldığı tüzel kişiler, katılamazlar.

(2) İşletme müdürlüklerinde görevli iken bu görevlerinden ayrılmış olanlar görevlerinden ayrıldıkları tarihten itibaren en son çalıştıkları işletme müdürlüğünce yapılacak ihalelere bir yıl süreyle giremezler.

Satış bedelinin taksitlendirilmesi

MADDE 44 – (1) Eşya satış bedelinin 10.000 TL'den az olmaması şartıyla alıcının talebine göre on iki ayı geçmemek üzere işletme müdürlüğünce taksitlendirme yapılabilir. Taksitlendirmenin yapılmasında, talebin yazılı olması ve teminat verilmesi gerekir.

(2) Taksitlendirmede 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tecil faizi alınır. Taksitlendirme yapılacak bedel ile alınacak tecil faizi oranı şartname eki listenin özel hükümler bölümünde gösterilir.

(3) Vergi, resim, harç ve diğer giderlerde taksitlendirme yapılmaz.

(4) 5607 sayılı Kanun kapsamında tasfiyelik hale gelen eşyanın tasfiyesi amacıyla yapılan satışlarda taksitlendirme yapılmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Perakende Satışlar

Perakende satılacak eşya

MADDE 45 – (1) Perakende satılacak eşya ve fiyatı komisyon tarafından belirlenir.

(2) 5607 sayılı Kanun uyarınca tasfiyelik hale gelen ve açık artırma suretiyle satışa sunulan perakende niteliğini haiz eşya yüzde yetmiş beşin altında teklif alması halinde 38 inci maddenin ikinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen teklif bedeli üzerinden işletme tarafından satın alınarak perakende satılabilir.

Perakende satılacak eşyanın tespiti, çekilmesi, satış yeri ve düzenlenecek belgeler

MADDE 46 – (1) Komisyon, tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenen eşyadan insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı bakımından analiz raporu, uygunluk yazıları gibi belgeleri tamam olan ve perakende satış mağazasında satışa arz edilecek nitelikte olan eşyayı yerinde görmek suretiyle tespit eder.

(2) Yapılan inceleme ve tespitler sonucunda perakende satışı uygun görülen eşya için tespit ve tahakkuk belgeleri itibarıyla "Perakende Satış Kararı" hazırlanır. Bu kararlar aylık olarak bölge müdürlüğüne gönderilir. Eşyanın ilgili mağazaya/mağazalara gönderilmesi bu kararlardan takip edilir. Perakende satış kararlarına her yıl itibarıyla bir sıra numarası verilerek Perakende İşlem Dosyasına konulur.

(3) Perakende satışı uygun bulunduktan sonra perakende satışının mümkün olmadığı tespit edilen eşyanın diğer yollarla tasfiyesi sağlanır.

(4) Perakende satışı uygun bulunan eşyadan miktarı fazla olanlar başka bölge müdürlüklerine bağlı mağazalara orantılı bir şekilde dağıtılır. Dağıtım ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(5) Perakende niteliğini haiz eşyanın bulunduğu yerden teslim alınması işlemleri, "Teslim ve Tesellüm Belgesi"ne göre yapılır. Eşya, belgelerine göre ayniyeti kontrol edilerek teslim alınır ve mağazaya da ayniyetine uygun teslim edilir.

(6) Eşyanın perakende satış kararının alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde satış mağazalarına veya ambarlarına teslimi tamamlanır. Bu süre, teslim alınacak eşyanın yer ve miktarına göre bölge müdürlüğünce uzatılabilir. Bölge müdürlüğü, perakende satış kararı alınan eşyanın bulunduğu yerden teslim alınması işlemlerini aylık olarak kontrol eder.

(7) Perakende satış kararı alınmakla birlikte, teslim alınması esnasında; özellikleri itibarıyla perakende satışa uygun olmadığı anlaşılan eşya ile gerekli analiz raporu

bulunmayan veya analiz sonucunda perakende satışa uygun olmadığı veya imhalık duruma geldiği tespit edilen eşya teslim alınmaz.

(8) Analiz raporu, uygunluk belgesi, 45 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca alınan eşyanın faturası gibi eşya ile ilgili dokümanların bir örneği de eşya ile birlikte teslim edilir.

(9) Eski, kirli, yırtık, parçası noksan, kırık, çalışmaz durumdaki eşya ve kullanım alanı olmayan eşya için perakende satış kararı alınmaz.

Perakende satış yerleri

MADDE 47 – (1) Perakende satış kararı alınan eşya, bu amaçla kurulan mağazalarda satılır. Bakanlık, satış mağazası açmaya, kapatmaya ve bu yerlerin dışında satış yapılacak yerler ile buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Fiyat tespitinde esaslar

MADDE 48 – (1) Mağazası bulunan işletme müdürlüklerinde oluşturulan komisyon, tespit ve tahakkuk belgesindeki bedele bağlı kalmadan üç gün içinde eşyanın fiyatını belirler. Fiyatın tespitinde;

- a) Piyasa konjonktürü,
 - b) Arz ve talep durumu,
 - c) Piyasadaki benzeri ürünlerin fiyatları,
 - ç) Sürüm imkanı,
 - d) İmal edildiği yılı,
 - e) Son kullanma tarihi,
 - f) Kullanılmış olup olmadığı,
 - g) Orijinal ambalajında olup olmadığı,
 - ğ) Hasar durumu,
 - h) Servis durumu, yedek parça ve onarım imkanı,
- gibi hususlar göz önünde bulundurulur.

(2) Perakende satış işletme müdürlükleri veya mağazaların bağlı bulunduğu işletme müdürlükleri, satışa sunulan eşyanın satış durumuna göre onbeş günlük sürelerle değerlendirme yaparak fiyatı aşağı veya yukarı çekebilir. Satışa sunulduğu tarihten itibaren doksan gün içinde perakende satılma imkanı olmadığı anlaşılan eşya için tutanak düzenlenerek, ihale veya diğer yollarla tasfiye edilmek üzere en yakın işletme müdürlüğüne teslim edilir. İmha edilmesi gereken eşyanın iadesi yapılmayarak, komisyon marifetiyle ilgili müdürlük tarafından imhası sonuçlandırılır. Birden fazla mağazada satışa sunulması durumunda diğer mağazalardaki satış performansına göre mağazalar arası eşya teslim ve tesellümü yapılarak satışa devam edilebilir.

Eşyanın satışa sunulması

MADDE 49 – (1) Satışa hazır hale gelen eşyanın reyonda satışına on gün içinde başlanır. Miktarı itibarı ile fazla olmayan eşya ambarda bekletilmeksizin tamamı reyona çıkartılır. Reyonda, ambarda bulunan her çeşit eşyanın bulunması temin edilir.

(2) Reyonda görev yapan personel, teslim aldığı eşyayı reyonda herkesin görebileceği ve inceleyebileceği şekilde teşhir eder. Eşya için etiket hazırlar ve uygun bir yere asar.

(3) Satışa sunulan bütün eşya için reyonda uygun yerlere "satışa sunulan eşya özürdür" ibaresini içeren duyurular asılır. Bu durum, 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri gereğince tüketiciye verilen fatura, fiş veya satış belgesi üzerinde de gösterilir. 51 inci maddenin ikinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, anılan Kanunun 4 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca ayıplı malın geri alınması ve bedel iadesi mümkün değildir. Ancak, eşyanın özürdür olması dışında belirtilen niteliklere uygun olmaması veya eşyanın tescile/kayda tabi olmasına rağmen tescilin/kaydın yapılamaması halinde satışı takip eden yedi gün içinde alıcının talebi ve işletme müdürünün uygun görmesi üzerine satış iptal edilerek, eşya geri alınır ve bedeli iade edilir. Eşyanın satıldığı haliyle geri alınamadığı durumlarda satış iptal edilmez.

(4) Satış yapılan eşya için garanti belgesi verilmez.

(5) Reyona alınan eşyanın ambara iadesi teslim tesellüm belgesi ile yapılır.

(6) Reyondan satışı yapılan eşya için "Reyon Satış Raporu" düzenlenir. Bu rapor bilgisayardan izlenebileceği gibi gerektiğinde döküm alınır. Alınan bu rapor, ilgili reyon memuru ve mağaza sorumlusu tarafından imzalanır.

Reyonlarda görev yapan personele ilişkin hükümler

MADDE 50 – (1) Reyonda görev yapan personel, teslim aldığı eşyanın etiketlenmesinden, satışa hazır hale getirilmesinden, reyonun uygun şekilde düzenlenmesinden, eşyanın eksilmesi, kaybolması, değiştirilmesi, değerini yitirmesi ve benzeri nedenlerden dolayı meydana gelen mali zararlardan sorumludur.

(2) Bilgisayar ekranından seçilen eşyanın satılacak adedi, müşteri adı, varsa vergi numarası da sisteme girilir ve satış fişinin vezne bilgisayarına gönderilmesi sağlanır. Bilgisayarın verdiği geçici fiş numarası müşteriye verilir. Müşteri bu numarayı veya adını söylemek suretiyle vezneye parasını ödeyerek faturasını alır. Faturanın bir nüshasını reyonda görev yapan personele vererek eşyayı teslim alır.

(3) İşletme müdürlüğünce, reyonda görev yapan personelin muhasebe yetkilisi mutemedi olarak görevlendirilmesi halinde, ikinci fıkra uygulanmaz. Bu durumda, bilgisayar ekranından seçilen eşyanın, satılacak adedi, müşteri adı, varsa vergi numarası sisteme girilir ve bedeli tahsil edildikten sonra faturanın bir nüshası ile birlikte eşya alıcıya verilir.

(4) Perakende satış mağazasından kamu kurum ve kuruluşlarınca veya üçüncü şahıslarca satın alınan eşyaya ait bedelin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Saymanlık Müdürlüğü banka hesabına yatırılması ve ilgili kurum tarafından banka dekontunun bir nüshasının ibraz edilmesi halinde "Eşya Teslim Fişi" ve faturası ile birlikte eşyanın teslimi sağlanır.

(5) Reyonda görev yapan personel, görev, yetki ve sorumluluk bakımından satış memurlarına ilişkin hükümlere tabidir.

Kasa görevlileri ve kasa işlemleri

MADDE 51 – (1) Reyonda görev yapan personel tarafından verilen geçici fiş numarası veya adı ve soyadı girilerek ekranda görüntülenen eşya için üç nüsha fatura düzenlenerek iki nüshası alıcıya verilir. Mağazanın kapanmasından sonra vezne ekranında görünen ücreti tahsil edilmemiş eşya, bilgisayar ekranından reyonlara iade edilir ve ekranda eşya kalıp kalmadığı kontrol edilir. 50 nci maddenin üçüncü fıkrasının uygulandığı durumlarda ise reyonda görev yapan personel tarafından, satılan eşya için üç nüsha fatura düzenlenerek faturanın bir nüshası eşya ile birlikte alıcıya verilir.

(2) Satışlarda fatura düzenlenmesi zorunludur. Faturanın iptal edilmesi halinde veznedar veya muhasebe yetkilisi mutemedi faturanın iptal edildiğine dair notu üç nüshaya da yazarak imzalar. Eşya iadesi söz konusu olursa müşteriden dilekçe alınmak ve işletme müdürlüğünce uygun görülmek suretiyle yapılacak iade işleminde eşyanın ayniyet tespiti yapılır. Ayniyeti uygun olan eşya için eşya iade tutanağı düzenlenir ve yeniden kayıt yapılmak suretiyle ambara alınır.

(3) Reyon fişinin dipkoçanları, birden fazla kasa varsa, kasalar itibarıyla dökülür. Dipkoçanlarında bulunan tutar ile kasa mevcudu arasındaki lehte fark kasa fazlası, aleyhte fark ise kasa açığıdır. Tespit olunan kasa fazlası işletme geliri olarak kaydedilir. Kasa açığı söz konusu olduğunda, nedenleri araştırılarak, sorumlulardan tahsil olunur. Ayrıca, kasa açığının suç konusu olup olmadığı işletme müdürünce incelenerek ilgilisi hakkında gerekli işlemler yapılır.

Mağazanın açılış, kapanış saatleri ve esasları

MADDE 52 – (1) Bölge müdürlüğü, mağazanın açılması ve kapatılması zamanlarını belirler. Mağazanın kapanış saatinden sonra veznedar veya muhasebe yetkilisi mutemedi tarafından kasaları sayılır ve mutabakat sağlanarak tutanak işletme müdürü, yoksa işletme müdürünce belirlenen kişi ile birlikte imza altına alınır.

(2) İşletme müdürlüğü, mağazaların 24 saat korunması için gerekli güvenlik tedbirlerini alır. Satış mağazalarının anahtarlarının kimlerde bulunacağını, açılıp kapatılma işlemlerini işletme müdürü belirler.

Bakım ve onarım işleri

MADDE 53 – (1) Perakende satışa sunulacak eşya fiyatlandırılmadan önce kontrolden geçirilir. Arızalı olduğu tespit edilen ve kalite ve evsafının düzeltilmesi mümkün olan eşyanın, bakım ve onarımı işletme müdürlüğünce yapılır veya yaptırılır. Mümkün olmayanlar ise duruma göre diğer yollarla tasfiye edilir.

Zararlardan sorumluluk

MADDE 54 – (1) Mağazada görevli personel kefalete tabi olup ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

a) Kasti hareketlerinden kaynaklı eşyanın eksilmesi, kaybolması, değiştirilmesi, değerini yitirmesi ve benzeri nedenlerden dolayı meydana gelen mali zararlardan tek başına,

b) İhmali hareketlerinden kaynaklı eşyanın eksilmesi, kaybolması, değiştirilmesi, değerini yitirmesi ve benzeri nedenlerden dolayı meydana gelen mali zararlardan ise reyon memuru ile birlikte, sorumludur.

Mağazanın sayımı

MADDE 55 – (1) Mağazanın her türlü sayımı, işletme müdürünce belirlenecek ve reyonda görev yapan personelin de yer aldığı komisyon tarafından giriş-çıkış kayıtları, mevcut eşya ile stok raporu kayıtlarında bulunan eşya bilgileri karşılaştırılmak suretiyle yapılır. Eşyanın markası, modeli, seri numarası, miktarı, hasar durumu gibi bütün özellikleri ve belgelerine göre uygunluğu tespit edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yeniden İhraç Yoluyla Satış

Yeniden ihraç amaçlı teslim

MADDE 56 – (1) İthalatı yasak veya kısıtlamaya tabi eşya sadece yeniden ihraç amacıyla satılır. Eşyanın yeniden ihraç amaçlı olarak ihale yoluyla satışa sunulmasında beşinci bölümde belirtilen hükümler uygulanır.

(2) Eşyanın mülkiyetine sahip olduğunu ispatlayan yurtiçindeki alıcısı veya yurtdışındaki sahibi veya bunların temsilcisi, ihale ilanının yayımlandığı, perakende satış kararının alındığı veya diğer tasfiye yollarına göre yapılan tasfiyede onay tarihine kadar gümrük müdürlüğüne başvurarak söz konusu eşyanın yeniden ihraç amacıyla kendisine teslimini isteyebilir.

(3) Eşya sahibi, yurtdışındaki göndericiye döviz transferi yapılmışsa yurtiçindeki alıcı, döviz transferi yapılmamışsa yurtdışındaki gönderici, transfer edilmiş dövizin iadesi durumunda yurtdışındaki göndericidir.

(4) Eşya sahibinin talebi, eşya için tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenmemiş ise gümrük idaresince bu fıkarda yer alan usuller çerçevesinde karşılanır. Eşya için tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenmiş ise talep, en geç izleyen iş günü içinde işletme müdürlüğüne bildirilir. İşletme müdürlüğüne eşyanın tasfiyesi ile ilgili olarak ikinci fıkarda belirtilen işlemlerin yapılmadığının bildirilmesi üzerine gümrük müdürlüğüne eşyanın tespit ve tahakkuk belgesinde belirtilen döviz cinsinden CIF bedelinin yüzde birinin on gün içinde döner sermaye hesabına ödenmesi gerektiği eşya sahibine imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine gönderilir. Yazının postaya verildiği tarihi izleyen yedinci gün tebliğ tarihi sayılır. İşletme müdürlüğüne, vezne alındısı veya internet üzerinden banka hesabı veya muhasebe yetkilisi mutemedi alındısı kontrol edilir. Ödeme yapıldığının anlaşılması halinde işlemlere devam edilir. Tahsil edilen tutar döner sermayeye gelir kaydedilir. Bu tarihten itibaren otuz gün içinde, varsa eşyaya ait cezalar, ambarlama ve elleçleme giderleri ile yapılmış diğer giderler de tahsil edilerek eşya gümrük müdürlüğünün denetiminde yurtdışına çıkarılır.

(5) Bu hak kullanılmadığı takdirde veya yeniden ihraç amaçlı teslimi yapılan eşyanın verilen süreler içerisinde gümrük müdürlüğünün denetiminde yurtdışına çıkarılmaması halinde idaresince ihale şartnamesinin özel hükümler bölümünde belirtilecek koşullarla ve CIF bedeli ihaleye esas bedel kabul edilerek, eşya yeniden ihraç amacıyla ihale yoluyla satılır. İhale bedelinin yatırıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde gümrük müdürlüğünün denetiminde eşya yurtdışına çıkarılır. Yeniden ihraç amaçlı satışı gerçekleştirilmeyen eşya imha edilir.

(6) Eşya, yurtiçindeki sahibince yeniden ihraç amaçlı teslim suretiyle, eşyayı gönderen kişiye veya aynı ülkeden farklı bir kişiye veya farklı bir ülkeye gönderilebilir. Yurtdışındaki sahibinin de ayrıca eşyanın iadesini talep etme hakkı vardır.

Özellik arz eden eşya

MADDE 57 – (1) Bakanlıkça belirlenecek eşya yeniden ihraç amacıyla satılabilir. Eşyanın yeniden ihraç amaçlı olarak ihale yoluyla satışa sunulmasında beşinci bölümde belirtilen hükümler uygulanır.

(2) 4458 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi çerçevesinde yurda ithali mümkün bulunmayan eşya, yeniden ihraç amaçlı teslim suretiyle tasfiye edilebilir.

(3) Serbest bölge adresli firma adına gelen eşya, üçüncü ülkeye transit edilmesi şartıyla yeniden ihraç amaçlı teslim suretiyle serbest bölgeye gönderilebilir.

(4) "Özel Kullanıma Mahsus Kara Taşıtları" kapsamında veya yolcu beraberinde veya geçici olarak veya ATA Karnesi kapsamında getirilip de sahibi yurtdışında ikamet eden ve tasfiyelik hale gelen taşıt ve eşya için de sahibince talep edilmesi halinde yeniden ihraç amaçlı teslim yapılabilir.

(5) 65 inci madde uyarınca bir gümrük rejimine tabi tutulmak üzere CIF değerinin yüzde biri oranındaki tutarın tahsil edilmesinden sonra ithalinin yasak veya kısıtlamaya tabi olduğunun anlaşılması ve eşya sahibi tarafından talep edilmesi halinde birinci fıkra hükmü çerçevesinde eşyanın, CIF değerinin yüzde biri oranındaki miktar ikinci kez tahsil edilmeden yeniden ihraç amaçlı teslimi yapılabilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tahsis ve Özel Yolla Tasfiye

Tahsis

MADDE 58 – (1) Özelliği itibariyle belirli kamu kurum ve kuruluşlarının kullanabileceği eşyanın ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere bedelsiz olarak tahsisine ilişkin talepler Bakanlıkça değerlendirilir. Teslimi yapanlar, eşyanın cins, miktar ve bedelini gösteren teslim ilişkine ilişkin belgenin bir örneğini işletme müdürlüğüne bir örneğini de ilgili kuruluşa gönderir. Tahsis edilen eşyanın otuz iş günü içinde teslim alınması şarttır. Süresi içinde teslim alınmayan eşyanın tahsis kararı iptal edilir.

(2) Tasfiyeye tabi tutulan her türlü eşya, gümrük hizmetlerinin geliştirilmesi, kaçakçılıkla etkin mücadele, tasfiyenin hızlandırılması ve diğer sebeplerle ihtiyaç duyulması halinde Bakanlıkça bedelsiz olarak tahsis edilebilir.

(3) Tasfiyeye tabi tutulan her türlü eşya, tabii afet, bulaşıcı hastalık ve benzeri olağanüstü durumlarda ilgili idare, kurum veya yetkili birimlere bedelsiz olarak tahsis edilebilir.

(4) 5607 sayılı Kanun kapsamında tasfiyelik hale gelen eşya, mahkemesince verilen müsadere kararı kesinleşmedikçe tahsis edilemez.

Özel yolla tasfiye

MADDE 59 – (1) Tasfiyelik hale gelen eşya, 38 inci maddenin ikinci fıkrasının (f) bendi kapsamında veya gümrüklenmiş değerinin yüzde yetmişbeşi üzerinden kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere satılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklerin satın alma talepleri Bakanlıkça değerlendirilir. Bu yolla satılan eşyanın teslim alınmaması halinde eşya diğer yollarla tasfiye edilir.

(2) Tasfiyeye tabi tutulan her türlü eşyadan;

a) Mer'î mevzuatla getirilen düzenlemelere uymak maksadıyla belli kişi ve kuruluşlara satılması gereken eşya, ilgili kişi ve kuruluşlara ihaleyle satılabileceği gibi satışa çıkarılmadan taraflarca belirlenecek bedelle,

b) Konteynerler, kamu kurum ve kuruluşlarına işletme müdürlüğüne belirlenecek bedelle,

c) Kıymetli maden ve taşlar ile bunlardan yapılmış her türlü eşya ile mücevherat, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına veya Mal Müdürlüklerine taraflarca belirlenecek bedelle,

ç) Antika, müze ve sanat eşyası Kültür ve Turizm Bakanlığına taraflarca belirlenecek bedelle veya bedelsiz,

d) Nesli tehlike altında olan yabani canlı hayvan ve bitkiler ile bunlara ait ölü örnekleri, parçaları ve türevleri ve bunlardan ham veya işlenmiş olarak elde edilen ürünler, ticari amaçla kullanılmaması şartıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığına taraflarca belirlenecek bedelle veya bedelsiz,

e) Satışa çıkarılıp da satılamayan eşya kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere taraflarca belirlenecek bedelle veya bedelsiz,

f) Komisyonca hurda ve ilk madde haline geldiği tespit olunanlar Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna taraflarca belirlenecek bedelle,

g) Ambalaj ve paletler, ihale yoluyla satılabileceği gibi talep edenlere işletme müdürlüğüne belirlenecek bedelle, verilebilir.

(3) Satışa çıkarılıp satılamayan ve diğer yollarla da tasfiyesi yapılamayan eşya, imha edilmeden önce son kez olmak üzere pazarlık usulüyle satışa sunulabilir. Daha önceki ihalelerde verilen teklif var ise en yüksek teklif verenler ile işletme müdürlüğünün bulunduğu yerde eşyanın niteliği itibarıyla faaliyette bulunan kişiler var ise pazarlık usulüyle satışa davet edilir.

Bekletilmeyecek eşyanın tasfiyesi

MADDE 60 – (1) Kaçak eşya dahil olmak üzere bekletilmeyecek eşya, beşinci bölümde yer alan usullerle veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere taraflarca belirlenecek bedel üzerinden satılarak tasfiye edilir. Bu yolla tasfiye edilemeyen eşya, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere bedelsiz verilebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

İmha Yoluyla Tasfiye

İmha edilecek eşyanın belirlenmesi

MADDE 61 – (1) Mahkemesince imhasına karar verilen eşya, ekonomik değerini yitiren eşya, sağlığa zararlı olduğu anlaşılan eşya veya diğer yollarla tasfiye edilemeyen eşya imha edilerek tasfiye olunur. Mahkemesince imhasına karar verilenler hariç diğer eşyanın imhasına komisyonca karar verilir.

(2) İmha tutanakları ve bunlara ilişkin belgeler, imhayı gerçekleştiren idarelerce saklanır.

İmha mercii

MADDE 62 – (1) Gümrük müdürlüğünün ve işletme müdürlüğünün denetimindeki yerlerde bulunan eşyanın imhası ilgili idareler tarafından yapılır.

(2) Depolanması amacıyla yedimeine verilen eşyanın imhası, eşyayı yedimeine veren gümrük idaresi tarafından yapılır.

(3) Gümrük laboratuvar müdürlüklerinde bulunan eşyanın imhası işletme müdürlüğünce yapılır.

Eşyanın imhası

MADDE 63 – (1) Eşya, nitelik ve özelliklerine göre, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe giren yönetmelik hükümleri çerçevesinde tamamen değersiz veya kullanılamaz hale getirilerek imha edilir.

(2) İmhası öngörülen eşyanın cinsine göre teknik bilgi ve uzmanlık gerektirir bir durum görülürse ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına incelettirilerek alınacak rapora göre eşyanın durumu imha komisyonunca değerlendirilir. Eşyanın imhasında tüm maliyet unsurları göz önünde bulundurulurak, gerekmesi halinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca izin verilen kurum veya kuruluşlarca imha yapılması sağlanır. Analiz ücretinin tasfiyelik eşyanın 31 inci maddeye göre hesaplanmış değerinin üzerinde olması veya eşyanın son kullanım tarihinin dolmuş veya yakın zamanda dolacak olması halinde, analiz yaptırılmadan imha işlemi gerçekleştirilir ve bu husus imha kararında belirtilir.

(3) Tasfiyelik hale gelmeden önce imhalık olduğu anlaşılan eşyanın imhası Gümrük Yönetmeliği hükümleri, tasfiyelik hale geldikten sonra imhalık duruma gelen eşyanın imhası ise bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yapılır.

(4) 4458 sayılı Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi uyarınca, diğer mevzuatla anılan Kanuna göre tasfiyesi öngörülen ancak imhalık olduğu tespit edilen eşya teslim alınmaz. Eşyanın imhası, bulunduğu kurum veya mevzuatla yetkilendirilmiş kurumca yapılır.

(5) Eşyanın imhası, komisyon başkanının nezaretinde gerçekleştirilir. Özellik arz etmesi nedeniyle belli kurum ve kuruluşlarca imhası gereken eşyanın imhası, imhayı yapacak kurum ve kuruluşla teslim edilmek suretiyle yapılır. Eşyanın imhası sırasında Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan düzenlemeler uyarınca insan ve çevre sağlığı yönünden gerekli önlemler alınır. İmhanın her aşamasının video çekimi yapılır ve imha tutanağı düzenlenir. Eşyanın imhasının Çevre ve Şehircilik Bakanlığından lisans almış firmalar tarafından yapılacak olması halinde, eşyanın imha edileceği yere veya bu yere teslimini sağlamak amacıyla depolanacağı yere teslimi komisyon veya komisyon başkanının görevlendireceği bir üye tarafından yapılır. Lisanslı firmalara teslim edilecek eşyanın yüklenmesi ve teslimine ilişkin kamera kayıtları ile teslim tutanaklarının ve eşyanın imhasının yapıldığına ilişkin bildirimlerin ilgili dosyasında muhafaza edilmesi yeterlidir.

(6) 5607 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi hükmü uyarınca tasfiyelik hale gelen ancak tahlil sonuçlarına veya raporlarına göre imhası gereken eşya görüntülenmek, mümkün olması halinde numune alınmak ve ayırt edici özellikleri ayrıntılı tespit edilmek suretiyle imha edilir. Bekletilmeyecek eşya, anılan Kanun hükümlerindeki süre, usul ve esaslara göre soruşturma aşamasında hakim, kovuşturma aşamasında mahkemesince tasfiye kararı verildikten sonra aynı usullerle imha edilir.

(7) İmhası gerçekleştirilen eşyanın kullanılamaz hale gelen ancak ekonomik değeri bulunan ambalajı, şişesi gibi parçalarından insan ve çevre sağlığı açısından sakıncalı olmadığı anlaşılanların, mevcut haliyle yeniden kullanımını engelleyecek tedbirler alınır.

(8) Tespit ve tahakkuk belgesi itibarıyla gümrüklenmiş değeri 100.000 TL'nin üzerindeki eşyanın imhasından önce bölge müdürlüğünden onay alınır.

(9) Eşyanın bulunduğu yerdeki durumu, nakliye aracına yüklenmesi, imha mahalline boşaltılması ve imha aşamalarının video çekimleri yapılarak, imhayı yapan birim tarafından kaset, CD ve bilgisayar gibi elektronik ortamda beş yıl süreyle muhafaza edilir. İmha sonucunda düzenlenecek imha tutanaklarına her yıl itibarıyla bir sıra numarası verilerek dosyasına konulur.

(10) İmha giderlerinin eşya sahibinden alınması esastır. Ancak, sahipsiz eşya ile sahibine ulaşılamadığı veya imha giderlerinin eşya sahibince karşılanmadığı durumlarda, muhafaza eden işletmenin eşya sahibine rücu etme hakkı saklı kalmak kaydıyla, giderler işletmeci tarafından karşılanır. İmhanın ivedilikle yapılmasının gerekmesi ve benzeri durumlarda döner sermaye bütçesinden karşılanan imha giderlerinin eşya sahibi veya işletmeciden tahsili için gerekli işlemlere derhal başlanır.

(11) Kaçak eşya ile işletme müdürlüklerine ait tasfiye ambarlarındaki eşyanın imha giderleri döner sermaye bütçesinden karşılanır.

(12) Eşyanın cinsi, nevi, markası ve ebatı ile üzerinde tahlil, inceleme veya keşif yapılabilmesini teminen yeteri kadar numune alınır ve numune alma tutanağına bağlanarak mühürlenmiş kap içerisine konulur. Kovuşturma sonrasında verilen esasa ilişkin kararın kesinleşmesini müteakip muhafaza eden birim tarafından numune imha edilerek tutanağa bağlanır.

ONUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Satış sonrasında yapılacak işlemler

MADDE 64 – (1) 4458 sayılı Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (e), (f), (g) ve (k) bentlerinde ve ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen eşyanın satış bedelinden sırasıyla;

- a) Hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar karşılığı olarak yüzde onbeşi,
- b) Gümrük vergileri,
- c) Satış için yapılmış masraflar karşılığı olarak yüzde ellisi,
- ç) Para cezaları,

ayrılarak hak sahiplerine dağıtılır. Bu bedellerin dağıtımından sonra artan para olursa, eşya sahipleri adına emanet hesabına alınır. Emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alınmayan para döner sermayeye gelir kaydedilir.

(2) Perakende satış bedelinden eşyanın yurtiçinde satışı nedeniyle yürürlükteki mevzuat uyarınca ayrılması gereken vergiler ve mali yüklerin ayrılmasından sonra kalan tutar döner sermayeye gelir kaydedilir. Döner sermayeye gelir kaydedildiği tarihten itibaren bir yıl içinde eşya sahibinin ödeme talebine ilişkin başvurusunun bulunup bulunmadığı aranır. Başvurunun bu süre içerisinde olması halinde döner sermayeye gelir kaydedilen tutardan birinci fıkraya göre yapılacak hesaplama sona kalan bedel döner sermaye bütçesinden karşılanır. Bir yıllık sürenin hesabında eşyanın en son satış tarihi esas alınır.

(3) 4458 sayılı Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının diğer bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinden birinci fıkradaki usule göre yapılacak dağıtımdan sonra kalan para döner sermayeye gelir kaydedilir.

(4) Kaçak eşya hakkında aşağıda belirtilen işlemler yapılır:

a) Kaçak eşya naklinde kullanılması nedeniyle alıkonulan taşıtlardan ihale yoluyla satılanların satış bedelinden taşıtın teslim tarihine kadar oluşan ardiye ve diğer hizmetler karşılığı olarak satış bedelinin yüzde onbeşi ve satış için yapılmış masraflar karşılığı olarak

satış bedelinin yüzde ellisi ayrıldıktan sonra kalan tutar ile ihale yoluyla satılan kaçak eşyanın satış bedeli emanete alınır.

b) Diğer yollarla yapılan tasfiye sonucunda tahsil edilen bedel döner sermayeye gelir kaydedilir.

c) Yargılamanın eşya veya taşıma araçlarının sahip veya taşıyıcısının lehine sonuçlanması halinde, (a) bendinde belirtilen eşyanın satış bedeli veya (b) bendinde belirtilen eşyanın 31 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen şekilde tespit edilen kıymeti, gümrük vergileri ve para cezaları ayrıldıktan sonra, yasal faiziyle birlikte döner sermaye bütçesinden hak sahibine ödenir. Faizin hesabında, elkoyma tarihinden bedelin iade tarihine kadar geçen süre esas alınır.

ç) Hakkında iade kararı verilen eşya için (c) bendi uyarınca yapılan ödemenin dışında bir bedelin ödenmesi gereken durumlarda bu bedel gümrük idaresince genel bütçenin ilgili tertibinden karşılanarak hak sahibine ödenir.

d) İhale yoluyla satılan eşyanın yargı kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde talep edilmeyen emanetteki eşya bedeli döner sermayeye gelir kaydedilir. Diğer yollarla tasfiye edilen eşya için de yargı kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepte bulunulmaz ise ödeme yapılmaz.

e) Eşyanın müsadereesine ilişkin kararın kesinleşmesi üzerine satış bedeli döner sermayeye gelir kaydedilir.

f) Gümrük müdürlüğünce mahkeme kararının tasfiye idaresine bildirimi sırasında, eşya sahibi tarafından ödenmesi gereken gümrük vergileri ve cezaları da belirtilir.

g) Tasfiye edilmemiş ve mahkemesince sahibine iadesine karar verilen kaçak eşyanın ardiye ve diğer hizmet ücretleri, 5607 sayılı Kanunun 11 inci maddesi uyarınca döner sermaye bütçesinden ödenir.

(5) 30 uncu maddenin onuncu fıkrasında belirtilen süreler geçtikten sonra gümrük idaresine ait ambarlara nakledilip tasfiye edilen eşyanın satış bedelinden, eşyanın teslim tarihine kadar oluşan ardiye ve diğer hizmetler karşılığı olarak hesaplanan yüzde onbeşinin yarısı, otuz gün içinde talep edilmesi halinde eşyanın bulunduğu son işletmeye ödenir.

(6) Gümrük idaresi ve diğer işletmeciler tarafından verilmiş olan ardiye ve diğer hizmetler karşılığı ücretler için ödeme yapılması gereken durumlarda, satış bedelinden ayrılacak tutar satış bedelinin yüzde on beşini geçemez. Gümrük idaresi tarafından verilmiş ardiye ve diğer hizmetler karşılığı olarak ayrılan tutar döner sermayeye gelir kaydedilir. Perakende satılan, özel yolla tasfiye edilen veya imha edilen eşyayı muhafaza eden kişi ve kuruluşlara ardiye ve diğer hizmetler için işletme müdürlüğünce bir ödeme yapılmaz.

(7) Bedelsiz verilen veya imha edilen eşya sahiplerine herhangi bir ödemede bulunulmaz. Ancak, 5607 sayılı Kanun uyarınca tasfiyelik hale gelen ve sahibine iadesine karar verilen eşyanın imha edilmiş olması halinde imha edilen eşyanın bedeli, gümrük idaresince genel bütçenin ilgili tertibinden karşılanarak hak sahibine ödenir.

(8) Üzerlerinde satılamaz, devredilemez, haciz, rehin, ipotek gibi şerhler bulunan taşıtların tasfiyesinde, bu şerhler ayrıca bir işleme gerek olmaksızın, tasfiye kararı alındığı tarihten itibaren kalkmış sayılarak varsa tescil kayıtları buna göre düzeltilir ve tasfiyesi tamamlanır. 4458 sayılı Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (e), (f), (g) ve (k) bentlerinde ve ikinci fıkrasında belirtilen eşya için, bu maddenin birinci ve altıncı fıkra hükümleri çerçevesinde işlem yapıldıktan sonra kalan para emanete alınır. Talep halinde veya varsa dava sonucunda taşıtın sahibine iadesine karar verilmesi halinde, şerhlere konu bedel ilgisine ödendikten sonra varsa kalan tutar hak sahibine ödenir.

Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması

MADDE 65 – (1) Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasına ilişkin esaslar aşağıda belirlenmiştir:

a) İthalatı yasak veya kısıtlamaya tabi olan eşya hariç, ihale ilanının yayımlandığı, perakende satış kararının alındığı tarihe veya diğer yollarla yapılan tasfiyede ise onay tarihine kadar, eşya üzerinde tasarruf hakkına sahip olan kişi, gümrük müdürlüğüne başvurarak söz konusu eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasını veya gümrük bölgesi dışına yeniden ihracını isteyebilir. Bu eşya için kısmi talep yapılamaz.

b) Talep, en geç izleyen iş günü içinde işletme müdürlüğüne iletilir. İşletme müdürlüğünce eşyanın durumu üç iş günü içinde gümrük müdürlüğüne bildirilir. Gümrük

müdürlüğünce talebin uygun bulunması halinde başvuru tarihinden itibaren yedi iş günü içinde söz konusu eşyaya ait varsa cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderler ile döner sermaye hesabına ödenmesi gereken eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin yüzde birinin yedi gün içinde ödenmesi gerektiği eşya sahibine imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine gönderilir. Yazının postaya verildiği tarihi izleyen yedinci gün tebliğ tarihi sayılır.

c) Eşyanın gümrük işlemleri (b) bendinde belirtilen ödemelerin yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde tamamlanır. Talep sahibinin süresi içerisinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde eşya tasfiye edilir.

ç) Sahibi yurtdışında bulunan ve ithali yasak veya kısıtlamaya tabi olmayan eşya hakkında da ithal vergilerinin ödenmesi veya teminata bağlanması hükmü hariç yukarıdaki hükümler uygulanır.

d) 4458 sayılı Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (ı) ve (m) bentleri ile ikinci fıkrasında belirtilen eşya için yukarıdaki hükümler uygulanmaz.

Tasfiye edilecek eşyanın bulunmaması

MADDE 66 – (1) Tasfiyelik hale gelmiş olmakla beraber eşyanın bulunamaması nedeniyle tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenemeyen ithal eşyası için CIF, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile bunlara ilişkin gümrük vergileri tutarları gümrük müdürlüğünce işletme müdürlüğüne bildirilir. İşletme müdürlüğünce 4458 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun çerçevesinde işlem yapılır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Ek süre

MADDE 67 – (1) Kanunda öngörülen süreler dışında bu Yönetmelikte yer alan sürelerle ilgili olarak, sürelerin bitiminden önce ilgili mercie başvurulması şartıyla bu Yönetmelikte belirlenmiş süreler kadar gümrük idaresince ek süre verilebilir. Bunun dışındaki süre talepleri bölge müdürlüğünce sonuçlandırılır. Ödemeye ilişkin verilen ek sürelerde faiz alınır. Faizin hesabında 6183 sayılı Kanunun tecil faizine ilişkin hükümleri uygulanır.

Komisyonlar

MADDE 68 – (1) Komisyon, aksine hüküm bulunmadıkça, idare amiri veya idare amirince belirlenecek en az şef düzeyinde personel başkanlığında idarede görevli en az üç ve tek sayıda kişiden oluşur. Komisyon için yedek üye de belirlenebilir.

(2) Komisyon eksiksiz olarak toplanarak oy çokluğu ile karar alır. Kararlarda çekimser kalınmaz. Karara muhalif olan üye, gerekçesini yazarak imzalar.

(3) Komisyon başkanı ve üyeleri, aldıkları kararlardan sorumludur.

(4) Komisyon tarafından düzenlenen tutanaklara/kararlara, komisyon üyelerinin adı, soyadı ve görev ünvanı, yer, tarih ve saat yazılarak imzalanır.

(5) Komisyon, başkanın yazılı veya sözlü çağırısı üzerine toplanır. Komisyon başkanı komisyonun toplanması, çalışması ve karar almasına ilişkin düzeni sağlamaktan sorumludur.

(6) İmha komisyonlarında ambar memuru, işletmecî kuruluş görevlisi ile eşyanın cins nevi niteliğine göre teknik bilgi ve uzmanlık gerektirmesi halinde gümrük kimyageri veya ilgili kamu veya mesleki kuruluşlardan bir uzman personelin de üye olarak bulunması sağlanır.

(7) Bu Yönetmelikte sayılmayan ve komisyon marifetiyle yapılması gereken işlemler olması halinde yukarıdaki esaslar çerçevesinde başka komisyonlar kurulabilir.

Bilgi ve belgeler

MADDE 69 – (1) Bu Yönetmelikte geçen hizmet tarifi, şartname, karar, tutanak, makbuz, defter, liste veya taahhütname gibi eşyanın gümrük idarelerince işletilmekte olan geçici depolama yeri, antrepo ve ambarlara alınması, muhafazası, teslimi ile tasfiyelik hale gelmiş eşyanın tasfiyesinde kullanılan bilgi veya belgeler, Bakanlığın internet sitesinde yayınlanır. Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda bu bilgi veya belgeler üzerinde değişiklik yapabilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 70 – (1) 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tasfiye Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Tasfiye kararı onaylanmış işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale ilanı yayınlanmış olan eşya hakkında, ihale ilanının yayınlandığı tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümleri uygulanır.

Gümrük idaresine teslim edilmiş tütün ve tütün mamülleri ile alkollü içkilerin imhası

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 5607 sayılı Kanun kapsamında, gümrük idaresine teslim edilmiş ve ambalajlarında kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün ve tütün mamülleri ile etil alkol, metanol ve alkollü içkiler imha edilmeden önce numune alınır. Numune dışındaki söz konusu eşya 63 üncü maddenin sekizinci fıkrası uygulanmaksızın imha komisyonunca imha edilir.

(2) Numune alınırken, eşyanın cinsi, nevi, markası ve ebatı ile numuneler üzerinde tahlil, inceleme veya keşif yapılabilmesi teminen yeteri kadar örnek alınması gözönüne alınır. Numune miktarı her bir cins, nevi, marka ve ebat itibarıyla paketlenmiş sigara, puro ve sigarillo, nargilelik, pipoluk ve sarmalık kıyılmış tütün ve tütün mamüllerinden 20 paket, alkollü içkilerden üç şişeden az olmamalıdır. Numune kutu veya koli olarak alınabilir. Tütün veya tütün mamülü cinsi eşyanın dökme olması halinde eşya karıştırılarak 3 kg'dan az olmamak üzere numune alınır. Yukarıda belirtilen numune miktarından daha az miktarda el konulan tütün ve tütün mamülleri ile alkollü içkilerin tamamı muhafaza edilir. Elkonulan eşya üzerinde tespit yapmaya yetecek şekilde alınan numuneler, numune alma tutanağına bağlanarak mühürlenmiş kap içerisine konulur. Kovuşturma sonrasında verilen esasa ilişkin kararın kesinleşmesini müteakip, numuneleri muhafaza eden birim tarafından numuneler imha edilerek tutanağa bağlanır.

Soruşturma veya kovuşturması devam eden kaçak eşyanın tasfiyesi

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 5607 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki kaçak şüphesiyle el konulan soruşturma ve kovuşturması devam eden ve tasfiyesine ilişkin hakim veya mahkeme kararı bulunmayan eşya hakkında, davaya müdahil idare tarafından soruşturma aşamasında ise hakimden kovuşturma aşamasında ise ilgili mahkemeden söz konusu Kanun maddesi uyarınca gerekli tespitler yapılarak tasfiye kararı verilmesi talep edilir. Üç ay içerisinde tasfiye kararı verilmemesi halinde, gümrük müdürlüğüne tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenerek eşyanın bu Yönetmelik hükümlerine göre tasfiyesinin yapılmasını sağlamak üzere işletme müdürlüğüne bilgi verilir.

(2) Bu madde kapsamında tasfiye edilecek eşya tasfiye edilmeden önce numune alınması mümkün ise eşya üzerinde tespit yapmaya yetecek şekilde numune alınır. Numune alma tutanağına bağlanarak mühürlenmiş kap içerisine konulur. Numune alınması mümkün olmayan eşyanın ise her türlü ayırt edici özellikleri tespit edilir. Kovuşturma sonrasında verilen esasa ilişkin kesinleşmiş karar doğrultusunda numunelere bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 71 – (1) Bu Yönetmeliğin;

- a) Geçici 2 ve 3 üncü maddeleri yayımı tarihinde,
 - b) Diğer maddeleri 1/9/2013 tarihinde,
- yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 72 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.